

Az urnák előtt gondoliatok a közös zsidó sorsra és szavazatok a)-(jelre

XIV. ÉVF.

Cluj

május 30. Budapest
5691 ÉV Szivan 14

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányási zsidóság politikai napilapja
Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg
Késiratokat nem küldünk vissza megörömsükre nem vállalkozunk

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 18. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint vétetnek fel

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

A nagy vizsga

Irtá: Dr. FISCHER TIVADAR, a Romániai Zsidó Párt elnöke

A romániai közéletnek tagadhatatlanul jelentős eseménye az, hogy 1931 május 4-én nemcsak az egész országra kiterjedő egységes keretben nyert házában az önálló zsidó kisebbségi politika, hanem a mostani parlamenti választások alkalmával a politika részére a célkitűzései által érintett népelemek saját erejével való küzdeleméig nem tapodott, új útja is lett járhatóvá.

Nagy-Romániában az önálló zsidó kisebbségi politika ezen államalakulattal egyidős közéleti jelenség. Az ország összes tartományainak politikai küzdőterén már az egyesülésüket követlenül követő időben, noha mindenféle szerves összefüggés nélkül, párhuzamos kifejlődéshez jutott a zsidó etnikai egységhez tartozás tudatából fakadó életigényléseknek tömegmozgató ereje.

Amde, ha ezen erőnek reális módon való megmérésére a Nagy-Románia életének első 12 esztendejét magában foglaló időszakban nem is került sor, kétséget keltő, hogy ezen időszak bővelkedik olyan mozzanatokban, midőn az önálló zsidó kisebbségi politika teljes kikristályosodottsággal, határozott formában és pozitív eredményekhez vezető módon is mutatta meg a maga létét a hazai és külföldi közvélemény előtt.

A szóbanforgó mozzanatok között a legkiemelkedőbb mindenestire az 1928 év decemberében választott törvényhozó testületekben egy önálló politikai csoportnak parlamenti frakciójaként jelentkező Zsidó Parlamenti Klubnak saját kiváltságai és célkitűzéseit kifejtő, azon megnyilatkozása volt, mellyel működését bevezette.

Ezzel a megnyilatkozással vette kezdetét a fentemlített 12 évi időszaknak utolsó etapja, mely 1931 évi május 4-én az Országos Zsidó Párt megalakulásának új korszakot megnyitó ténnyel zárult.

Az önálló zsidó kisebbségi politikának eddig eltelt 12 esztendeje a nevelés és iskolázás periódusának tekintendő. Azok, akik az uttorés nehéz munkájára érezték hivatottságot, szilárd kitalással és elkedvetlenedést nem ismerve hozták meg azokat az óriási áldozatokat, melyekkel az ország zsidó tömegeinek rendszeres politikai nevelése és oktatása járt. Most pedig elérkezettnek látták végre az időt arra az elhatározó lépésre, mely a politikai iskolázás eredményének a választások vizsgáján való megállapítása által a romániai zsidóság politikai súlyának reális megméréséhez és az ehhez képest a Romániai Zsidó Pártot az ország politikai arénájában tényleg megillető hely kifejlődéséhez vezet.

Több, mint évtizedes előkészítés után Erdély, Bánát, Kőrösvidék és Máramaros zsidó polgárai az ország többi részeiben települve levő testvéreikkel együtt politikai érettségük nagy vizsgája előtt állanak.

Vajjon csalódní fognak-e a vezetők, akik őket, kellő elkészültségükben bízva, ezen érettségi vizsgára bocsátották?

Minden jel szerint nem.

Az egész országon át, a Dnyesztertől a Tiszaig, végigszágal a lelkesültség lobogó lángja, melyet az Országos Zsidó Párt önálló jelölti listáinak a 71 választókerület közül 50-ben való letétele váltott ki a magukat zsidóknak érző és valló polgárok tizezeiből.

Ennek az izzó lelkesedésnek hatása alól csakugyan csak oly zsidóknak szü-

letett egyén képes kivonni magát, ki nek szívéből, még ha az ellenkezőt állítja is, teljesen kiszorult a zsidó érzés és lelkiismeret.

A zsidó lelkiismeret hatalma nyilvánvalóan ellenállhatatlanul viszi majd a zsidó választóknak a szavazópeccsét fogó kezét azon listák felé, melyeken az egy egyes vonallal középen egybekötött kifelé hajló iveske, mint a zsidó sorsközösség tudatának talajából táplálkozó zsidó érzésnek az oly sok életmegnyilvánulás terén szétágazó felfogásokat áthidaló, felbontha-

atlanul szilárd, védő és alkotó, szent egységét szimbolizáló jel ékeskedik.

S ezért teljes nyugodt vagyok, hogy Románia zsidó polgársága politikai érettségének azt a nagy vizsgáját, mely elé vezetői állították, fényes eredménnyel fogja kiállani.

Az önálló zsidó kisebbségi politikának 1931 évi június hó 1-e a jövő generációk előtt is örökké emlékeztetőnek maradó diadalünnepe lesz!

E politika ellenfeleinek pedig fülükbe csenghet immár az ismert mondás: La verité est en marche!

A cuzisták szabadon folytatják féktelen agitációjukat

Tovább dühöng a választási terror: az ellenzéki pártok a szavazatok meghamisításától fének

Felfüggesztették Bukarest főpolgármesterét: küszöbön áll a bukaresti városi tanács feloszlatása

Bucuresti-Bukarest, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). A választási kampány és a választási előkészületek általában befejezettek tekinthetők. Most már megállapítható, hogy a kormány nem biztosította az ellenzéki pártok számára azt a szabadságot, amely szükséges lett volna a zavartalan propaganda kifejtéséhez. Az is megállapítható, hogy a terror nem mindenütt érvényesült egyforma erővel. Egyes helyeken a legféktelenebb és a liberális és averescanus metódusokra emlékeztető erőszakosságok dultak, más megyékben viszont viszonylagos szabadságnak örvendett az ellenzéki propaganda. Beavatottak szerint ennek az a magyarázata, hogy a kormány választási zónákra osztotta fel az országot s egyes helyeken csakugyan biztosította a Iorga miniszterelnök által minduntalan hangoztatott szabadságot, más helyeken viszont Argetoianu belügyminiszter metódusai érvényesültek.

A belügyminiszter körrendeletet tett közzé, amelyben figyelmezteti a hatóságokat, hogy a „rend pártjainak” a legteljesebb mozgási szabadságot biztosítsák. Ezzel párhuzamosan bizalmas körrendeletben utasította alantait, hogy minden autót kutassanak át annak megállapítása végett, hogy nem-e visz magával lázítóhangú röpiratokat. Az alantas hatóságok pedig azon a címen, hogy a lázító propagandát akarják megakadályozni, az összes ellenzéki pártokat rendellenes pártoknak minősítik és ennek értelmében járulnak el velük szemben. Ezekhez hozzájárul egyes helyi hatóságok tulbuzgósága és egyes helyi kormánypárti szervezeteknek az az óhaja, hogy népszerűségüket minden körülmények között bebizonyítsák. Így születtek meg a kormány jóindulatú asszisztenciája mellett a választási erőszakosságok, amelyek természetesen legalkalmat fognak adni az ellenzéki pártoknak arra, hogy a parlament megnyitása után napokon keresztül választási visszaélésekről beszéljenek a törvényhozó testületek tribünjein.

Egyébként az ellenzéki pártokat nem is annyira a választást megelőző erőszakosságok izgatják, hanem sokkal inkább az az aggodalom, hogy az urnákból nem azok a szavazólapok fognak kikerülni, amelyeket a választók oda bedobtak. Ennek következtében jött létre az ellenzéki pártok urnavédő koalíciója, amely azonban valószínűleg tehetetlen lesz a kormány akaratával szemben. Argetoianunak hatalmas többségre van szüksége, hogy különböző

javaslatait zavartalanul keresztül hajszolja. E többség elérése érdekében minden rendelkezésre álló eszközt fel fog használni és a választási kampány során történtek után el lehet az ország készülvé arra, hogy ha nem is mindenütt, de egyes helyeken mindenestire érvényesülni fog a választások napján is Argeto-

ianu akarata. A politikai helyzet mindenestre komplikáltnak mondható. Az uralkodó az összes pártok békéjét és egyesülését szeretne volna látni, helyett azonban a pártok közötti viszony ma sokkal élesebb, mint valaha volt. Nem nehéz bejósolni, hogy a parlament viharos jelenetek színhelye lesz rövidesen.

Târgu-Frumosban egy összetört autóval agitálnak a cuzisták

Bucuresti-Bukares, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kormánylapok bizonyosra veszik a kormány nagyarányú választási győzelmét. Az optimista kormánypártiak az összvavazatok és a mandátumok nyolcvan százalékára számítanak. Ugyanennyit ért el a nemzeti pártoktól a legutóbbi választáson, azzal a különbséggel, hogy ez a párt valóban a legteljesebb szabadságot biztosította az ellenzék számára. Kormánykörök meg vannak győződve arról, hogy Iorga professzor olyan impozáns többséggel fog rendelkezni, amely biztosítani fogja számára a nyugodt kormányzást.

Az ellenzék ellen — a szélsőséges pártok címén

Bucuresti-Bukarest, május 29. A Lupta hosszabb cikkben számol be arról, hogy a kormány milyen furcsa magatartást tanúsít a szélsőséges jobboldali pártokkal szemben. Azon a címen, hogy az extrémista pártok ellen küzd, a kormány megakadályozza az ellenzéki pártok választási propagandáját, miközben a cuzisták teljesen zavartalanul folytatják propagandájukat.

A târgufrumosi eset igen beszédesen bizonyítja ezt az állítást. Emlékeztetes, hogy az elmúlt évben, a romanmegyei részleges választások alkalmával összetűzésre került a sor a târgufrumosi zsidók és Cuza professzor ágensei között, akik több zsidó járókelőt inzultáltak és bevették a zsidó üzletek kirakatait. A felhúzódt lakosság összerombolta Cuza professzor és ágenseinek autóját. Ezt az összerombolt autót most a târgufrumosi hatóságok kiállították a község háza udvarára, a község háza kellős közepén. Ez az autó természetesen állandó propagandaeszközzel szolgál a cuzistáknak a zsidó lakosság elleni izgatásra.

A megyei prefektus nem lát semmit és nem hall semmit. Tuláságosan el van fog-

yalva azzal, hogy a georgisták és a nemzeti parasztpárt propagandáját megakadályozza.

Felfüggesztették Bukarest fő polgármesterét

Bucuresti-Bukarest, május 29. A bukaresti városi tanács ellen folyó vizsgálat befejezéséhez közeledik. Argetoianu belügyminiszter rövid uton-módon akar a nemzeti parasztpárti városi tanáccsal végezni. Alig két napig tartó vizsgálat után ma délelőtt felfüggesztették Dem. Dobrescu főpolgármestert, valamint a főváros három kerületének polgármestereit. Valószínűleg szombaton délelőtt kerül sor Adgiura, a negyedik szektor primárjára. Ugyancsak mára várják az egyes kerületek, valamint az egész városi tanács feloszlatását, ami törvényellenesen fog történni, mert a közigazgatási törvény értelmében municipiumok tanácsainak feloszlatása csakis a legfőbb revíziós bizottság meghallgatása alapján lehetséges.

Argetoianu adócsökkentést ígér

Bucuresti-Bukarest, május 29. A fővárosi lapok ma Argetoianu választási felhívását közlik. A belügyminiszter többek között beígéri az adóterhek fokozatos csökkentését. Argetoianu egyébként Temes váron kijelentette, hogy csakis az adóterhek csökkentése révén tudja elképzelni a magánháztartások felborult egyensúlyának helyreállítását. Erre azonban csak akkor fog sor kerülni, ha előzőleg sikerül az állami kiadásokat redukálni.

A Zsidó Párt listájának változása a zsidó népi erőnek dokumentuma!

Ne féltsétek a zsidókat — a zsidóktól

— Választási glosszák —

Írta: SEBŐK ELEK

1. A zsidó önálló pártalakulás nagy sikere az, hogy eddig csak ellenségei gáncsai szállott a zsidók fejére az antiszemita pártajtóból, most pedig egyszerre számtalan barátunk, védelmezőnk született, aki aggódik értünk, aki meleg rokonzással igyekszik bennünket meggyőzni, hogy ne tegyük ki magunkat a pártversengés és a választási küzdelem veszélyeinek; ujsütött barátaink óvni szeretnének bennünket a viharos levegőjű választástól és hajlandók a saját válukról levenni a pártpalástot és nekünk felajánlani, hogy a választások tartamára takarózzunk jó be vele, nehogy egyetlen tagunk is kimaradjon belőle.

Igazán megható az a gondoskodás, amelyben a különböző román és kisebbségi pártok részéről a zsidók részesülnek. Csak az a nem őszinte bennük, hogy nem 8 hónappal ezelőtről vannak datálva. Mert milyen szép lett volna, ha az atrocitások végnélküli sorozata váltott volna ki belőlük egy-egy ilyen spontán megnyilatkozást, vagy ha egy személyi hajszá alkalmával lett volna vigasztaló szavuk és segítő kezük a meghurcoltak részére. Akkor azonban, a legjobb esetben semleges vállrándítások jutottak osztályrészül a bajbajutottaknak! Csak az nem helyénvaló ebben a gondoskodásban, hogy a zsidókat a zsidóktól akarja megóvni, állítván, hogy zsidó a zsidónak a legnagyobb ellensége, ki vesztére tör, ki arra törekszik, hogy az ország zsidó szavazatai felmorzsolódjanak, ki kihívja a zsidók ellen azt a sorsot, amelyet a „gondoskodók” csak akkor szánnak a zsidóságnak, ha nem az ő táborukra voksol. Nem vitázni karunk velük, csak kérni őket, hogy jussanak, hadd üssük mi egymást és ők csak nézzenek és örüljenek!

2. Még nem is olyan régen, az emberek nagyobb része perhorreszkálta a politikát és uri huncutságnak, meg szegény emberek vesztének titulálta. A nem nagyon távoli múltban még tagadhatatlanul meg lehetett maradni ezen a platformon. Bizalom a kormányban, a mindenkori kormányzat törhetetlen támogatása, illetve a politikai deszinteresenek ekként való kihangsúlyozása nem is olyan régen a gazdasági fejlődés teljes zavartalanosságát biztosította. A polgári kötelességek e kényelmes felfogása korlátlan lehetőséget biztosított a gazdasági súly fokozására, elterebélyesítésére. De sok mindennel együtt ez is megváltozott! A gazdasági krízis, amely a megélhetéshez szükséges ózások nagy számát változtatta sívó homokká a gazdasági konvulziók pusztájában, olyanokat is a gazdasági harc sorompójába szorított, akik erre sohasem gondoltak és olyan foglalkozási ágakat is belevont a küzdelem középpontjába, amelyeket eddig lenézettek és nem szobatiszták voltak. A gazdasági harc természetéből folyik, hogy mind élesebbé válván, fegyvereit nem válogatta meg és nem maradt a küzdelem terén csupán gazdasági momentumoknál. A gazdasági harc régen megszűnt csupán gazdasági téren mozogni, hanem áttolódott a maga teljességében politikai térre. Ma már lehetetlen politika nélküli gazdasági életet élni. Áll ez különösen Romániára, ahol nemcsak minden gazdasági megmozdulás, de a kulturális mozgalmak és az élet minden megnyilvánulása csak függvénye a politikának.

Ennek fel nem ismerése, illetve a felismerés következményeinek negligálása, súlyos hiba volt a zsidóság részéről. Bin volt 12 éven át politikai libertinosokként élni és a patrónusok szeszélyes kegyelmétől árni a mindennapi kenyeret. Hogy mennyire az volt, mi sem bizonyítja jobban, hogy az általános gazdasági leromlás számtani aránya mellett, specifikusan a zsidóság gazdasági helyzete négyzetes arányban züllött le a mai nivóra.

A zsidóság gazdasági téren rengeteget vesztett, mert mostanáig nem vette észre, hogy politikai sorsának intézését saját magának kell kezébe vennie. A zsidóságot multbani szövetségesei kihasználták, mikor szükségük volt rá, de nem nyújtottak neki segítséget, sőt frontot csináltak ellene, mikor gazdasági érdekeik akár valamelyest is szembekerültek az övéivel. Nem lehet letagadni, hogy a zsidóság érdekei éppen egészen sajátos gazdasági

rétegződésénél fogva, lényegesen különböznek a többi román és kisebbségi pártokban összefoglalt embercsoportok érdekeitől. Harag nélkül állapíthatjuk meg, hogy ezeknek a specifikus érdekeknek a hatályos védelmét, nem is kívánhatjuk meg olyan csoportoktól, amelyeknek „vendégei” voltunk csupán. Nem lehet csodálkoznunk azon, hogy még fajtánk más pártokban elhelyezkedett, személyileg kiváló képviselői is megtorpannak, mikor valamely kiválték zsidó problémát a végsőkéig kellene forszírozni.

Nézzünk végig sorainkon: a diszjunktura és magas állami terhek alatt nyögő kereskedők, az állami rendelkezéssel nem részesedő zsidó iparos, a leépítés folyamán elsősorban elbocsátott tisztviselő és maguk a szocialisták által is megtagadott rongyproletáriátus (Lumpenproletariát) maguk páriává süllyesztett sorain! A kép vigasztalan! A segítség életkérdés! És vajjon segítség-e a különleges zsidó professzionalista sérelmekre az, hogy a különböző érdekképviseletek beküldik képviselőiket a parlamentbe?

A zsidóság pártképviseletének elsőrendű kötelessége, hogy a gazdaságilag erősen tagozódott zsidóság gazdasági küzdelmeibe a politikai momentumok kihangsúlyozásával erőt vigyen. Védenie és támogatnia kell a javulás és megújulás teljes eléréseig, ha nem akarjuk, hogy a

zsidó élet teljesen elsenyvedjen.

3. Az egységes pártokat általában elvi lehetetlenségnek tartom. Minél több frakció helyezkedik el egy ilyen pártkeretben, annál bizonyosabb, hogy a frakciók heterogén programjából és elveiből csak a paktálás eredményei — az eltorzított és soha meg nem valósuló programcsökevények maradnak fenn. Mégis, kisebbségi pártok részére és így a Zsidó Párt részére is koncessziót kell tennem e tekintetben.

A zsidó pártja elsősorban általános humanitárius program megvalósításáért küzd. Ez a program az emberi jogok respektálása, a tényleges egyenjogúsítás, a kulturális élet (nyelv és tanulás) és a vallási kultusz szabadsága. Ezeket a programokat kívül, amelyek negatívumokból pozitívumokat akarnak teremteni, van egy teljesen negatív pontja a párt programjának: a be nem avatkozás saját tagjainak sem vallási, sem nyelvi problémáiba és be nem avatkozás más pártok problémáiba, amennyiben nem harcos ellentétei a Zsidó Párt célkitűzéseinek.

4. A természet rendelése, hogy az élet megy a maga útján előre a maga természetes célja felé és az akadályokat elhárítja a saját útjából.

Sebők Elek.

Utasítás a bizalmi férfiak és a választók részére

1. A választói igazolvány aláírandó, különben érvénytelen.

2. Szavazni csak abban a kerületben lehet, ahova a választói igazolvány szól. A választási szekció az igazolványon római számmal van megjelölve. Kolozsváron a

XXIV. Szavazóhely a Honvéd uccai elemi iskola.

XXV. Szavazóhely a városháza.

XXVI. Szavazóhely az Iparosegylet székháza, Főterem.

XXVII. Szavazóhely a Petőfi uccai elemi iskola.

XXVIII. Szavazóhely az Eperjes uccai tanítóképző.

XXIX. Szavazóhely a Ferenc József uti G. Baritium liceum.

XXX. Szavazóhely a malomuccai G. Baritium liceum.

XXXI. Szavazóhely a prefektúra.

Akinek választói igazolványán az illetékes szavazókörlet megjelölve nincs, mind a városházán szavaznak.

3. A bizalmiférfiak függetlenül attól, hová szól az igazoló jegyük, ott szavaznak, ahol e minőségben működnek.

4. A bizalmi férfiaknak csak abban a körletben van szabad ki- és bemeneteli joguk, ahová az igazolványuk szól.

5. A választás csak egy napig tarthat, kezdete reggel 7 óra, vége este 8 óra. Ha azonban este 8-kor még vannak szavazók, meghosszabbítandó, de legfeljebb reggel 8 óráig, amikor minden körülmények között befejezendő. A választás úgy nappal, mint éjjel, legfeljebb egyszer-egyszer sza-

kítható meg maximum 2 órára, azonban a terem üresen nem hagyható. A bizalmi férfiak jogosítva vannak benn maradni és feltétlenül legalább egy maradjon is az urna mellett.

6. A szavazók a pecsétet lehetőleg úgy tegyék reá a szavazó lapra, hogy az a lista közepére essék. Ha ugyanis a pecsét több listán keresztül van útve, a szavazat semmis. Hogy ez elkerülhető legyen, üssük a pecsétet a lista közepére.

A lista négyrészt összehajtogatandó, még bent a fülkében, úgy, hogy a pecsét belül legyen és ne legyen látható.

Aki nyitott listát ad át vagy úgy hajtotta össze, hogy a pecsét látható, annak a szavazata semmis.

Félreértések elkerülése végett: minden lista a tiszta oldalán az elnök pecsétjével van ellátva. Ennek a pecsétnek szabad látszania, sőt az a helyes, ha úgy hajtjuk össze, hogy ez a tiszta oldal, melyen csak az elnök pecsétje van, legyen kívül.

7. Minden választónak jogában van kétségbe vonni a másik személyazonosságát. Vigyük tehát magunkkal igazoló okmányainkat, hogy szükség esetén igazolhassuk magunkat.

8. Figyeljük meg azokat, akikkel együtt szavazunk és ha kétséges az illető azonossága, azonnal kontestáljuk meg, az elnökhez intézett szóbeli bejelentéssel.

9. A bizalmi férfiak különösen ügyeljenek az azonosságra, a legkisebb kétség esetén azonnal kérjék az elnöktől az illető leigazoltatását. Figyeljék az arcokat, ne-

Ezer és ezer vásárló csodálja olcsó nyári vásárunk árait!

Jöjjön Ön is, győződjön meg, Önben is egy új meglepetést evőt nyerünk!

Heller & Molnár

divat nagyáruháza Cluj, Cal. Reg. Ferdinand No. 15.

- Szines batistok 10'—
- Mosott fehér vászon 19'—
- Francia crepon színekben 19'—
- Divatmintás mosódelének 27'—
- Szintartó ingzefi 29'—
- Mintás ruhaselymek 36'—

A Zsidó Párt listájának méltósága a zsidó népi erőnek dokumentuma!

Sajtkészítők!!

Jó sajtot

(késert is)

csakis a határos és nem romlandó

Schweiczi Tejoltó-val készíthetnek.

Egger & Co. Rt.

vegyszeri gyára, CLUJ.

Ugyanott beszerezhető a „Sajtkészítők” kézikönyve is” 20 lej előzetes beküldése ellenében.

TEGYEN PRÓBARENDELÉST!

hogy valaki kétszer szavazzon s ha gyanus, igazoltassa.

10. A bizalmi férfi írja fel minden le-szavazott zsidó szavazó nevét és óránként adja le a választási irodának. Ezt a munkát egymás között osszák fel, egy írjon, a többi figyelje a szavazatokat és a szavazás menetét, hogy szükség esetén kontesztálhasson.

11. Bármilyen rendellenesség miatt írás-beli kontesztáció adandó be a bizalmiak-hoz eljuttatott blankettákon, ahol az üre-sen hagyott helyen a rövid tényállás elő-adandó.

12. A szavazóhelytől számított 500 mé-teres körzetben a rendfenntartás a kör-leti elnök hatáskörébe tartozik. Minden rendezvényt, propagandát, szavazók akadályozását azonnal jelentsük, kérjünk intézkedést és ha közbenjárásunk eréd-ménytelen, azonnal írásban kontesztál-junk és jelentsük a választási irodának.

A szavazás napján mindennemű propaganda szigorúan tilos

13. A bizalmi férfiak vegyenek részt a szavazatok összeszámlálásában és minden egyes körletből azonnal jelentsék az eréd-ményt a választási irodának. Telefonszám 4.16.

Az összeszámlolásnál vigyázni kell, ne-hogy semmis szavazatok érvényeseknek nyilvánítottassanak, vagy fordítva.

Semmisek azok a szavazatok, amelyeken a tiszta oldalon nincs rajta az elnök ellen-őrző pecsétje, a nyitva átadottak, ame-lyek úgy lettek összehajtva, hogy a lis-ták kívül vannak, amelyeken valamely név ki lett törölve, vagy más név hozzá lett írva, vagy ha a pecsét egyszerre, vagy külön-külön több listára lett rányomva.

14. A kolozsvári listánk a második olda-lon jobbra fent van, száma: 8.

A Romániai Zsidó Párt vezetősége.

Gyermekkoszt: biciklit, nyugdíjat legelőszobát a vásárolhat. A-jegyzék kívánatra ingyen. Gyermekkoszt 425 lej-ig kezdve

Corso Bazárban

Autótulajdonosok

A javítással való kísérletezésért min-dig drága tandíjat kell fizetni, mert ke-vés az az autótulajdonos, ki annak a mű-helynek berendezését megtekinti — hová autóját javítás végett beadja.

Ha azt az autótulajdonos megtekinti és meggyőződik, hogy a javításhoz szükséges szerszámok meg vannak — nyugodtan ott hagyhatja javításra szoruló autóját, mert a műhely megbízhatóságát a meg-munkáló szerszámok is igazolják. So-kan azt mondják, hogy a javítás bizalmi kérdés, — de ma bizalom csak a modern szerszámokban lehet. Ezért kérünk minden autótulajdonost, hogy javítás előtt keressék fel a clujji SZABÓ JANOS autójavító céget (Reg. Ferdinand 56—58., Telefon 10—13.), hol bárkinek k-szeggel felvilágosítást adnak versenyképes árak-ról és megtekinthető modern gépműhelyük Ezen cég műhelye a legmodernebb meg-munkáló gépekkel van felszerelve és nincs az az alkatrésze az autónak, mit el nem tudnának készíteni. Ott található a leg-precízebb hengerköszörülő gép, mely nem-csak a legnagyobb pontosságra köszörül-i ki a hengert, hanem tükörfényesre ki is polírozza. Gyártanak ott bármilyen fogas-kerékeket, autórugók készítése és javí-tása, autogén-heggesztés, autó bádogos-munkák, hűtők ujak és a régiék javítása, vagyis egyszerűen az autótulajdonos min-dent az első kézből kap. A szerelő mű-helyben gyakorlott szerelők végzik a sze-relést és nem inasok. — A nevezett cég szoliditását az is igazolja, hogy a cluj-i kerületi Automobil Club szerződésese h-vascular javító műhelyének tekinti.

Er

Egész

Cluj-Koloz

tudósítójátó ben zsidóak ban és Szat gandája a l Mindazok a ság politikai ták előidézn két megyébe imponáló egy Párt mögött képviselője utjaikat és a nyugalommal napot.

Az elmúlt ként a követi számol be:

Satu-Mare-S

Kelet tudósít Hanoár sel M lások zsidó e lalja, a Zsidó e este rendkívü Ortientlich Vil nek a Zsidó Pa a nagyszámba hogy szívvél-lé Zsidó Párt mö válságosabb id egység zászlajá mindenkitől a ban volt része. életének védelr zsidóságnak a Ortientlich V után a közgyüle javaslatot fogad

1. A vallásos szolgálatában Á

2. A hátralev juság a legszélj fejtesére haszná

3. A vallásos zetten kívánja minden határoza

Ezt megelőzőle viselőjelölt. Sch és Danzig Hillel ponti kiküldöttje ismertették a Z Danzig Hillel ina kult az ifjusági zata, amelynek rült .Az ifjusági tében lelkes, ere

Az ud

Odorheiu-Széke

(Az Uj Kelet t helymegyei zsidó sel vette ki a m szervező munkáj megválasztotta t ke dr. Kálmán Jé gyei vezetőség ug a megye zsidóság 180 szavazatot je szavazatokat is m számára Udvarhe tották az önálló z Az udvarhelym zók szerepelnek: ved Székelyudvar kereskedő Székely manu Vilmos keré és 4. Kovács Jaka hely.

A vármegyei vez ban befárta a kö Székelykereszturon dőszentgyörgyön é ték a Zsidó Párt le vak zsidósága a le fogadta a zsidóság latkozatot tettek a

A választási pr nagy harcok közt apokat, így az Uj lkobozták és csak engedélyezték az á

Dr. W pagand ben

Dej-Dés, május 2 (tőjától). Szamos r entékeny zsidó cent tkerrel kecsgetet

Erdély zsidósága felkészült a választásokra

A két legsűrűbben lakott zsidó megyében imponálóan nyilatkozik meg az egység

Egész Erdélyben türelmetlenül várják a zsidó választók a hétfői napot

Cluj-Kolozsvár, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az ország két, legsűrűbben zsidó lakta megyéjében, Máramarosban és Szatmárban a Zsidó Párt propagandája a legnagyobb sikerrel ért véget. Mindazok a törekvések, amelyek a zsidóság politikai egységének szakadását akarták előidézni, meghiusultak és ebben a két megyében a zsidóság nagy tömegei imponáló egységben vonulnak fel a Zsidó Párt mögött a választási küzdelemben. A képviselőjelöltek befejezték propagandautjaikat és a megye lakossága öntudatos nyugalommal várja a sorsdöntő hétfői napot.

Az elmúlt választási napokról egyébként a következő részletes tudósításunk számol be:

Szatmár vallásos ifjúsága a Zsidó Párt mögött

Satu-Mare-Szatmár, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). A szatmári Brith Hanoár sel Mizrachí, mely az összes vallásos zsidó egyesületeket magában foglalja, a Zsidó Párt érdekében május 26-án este rendkívüli közgyűlést hívott egybe. Ordentlich Viktor elnök ismertette elsőnek a Zsidó Párt célkitűzéseit és felhívta a nagyszámúban megjelent zsidóságot, hogy szívvel-lélekkel sorakozzanak fel a Zsidó Párt mögött. A zsidóságnak a legválságosabb időben bontotta ki a párt-egység zászlaját, amikor mindenfelől és mindenki felől a legbrutálisabb bánásmódban volt része. Polgári jogainak és népi életének védelmében kell tömörülnie a zsidóságnak a Zsidó Párt mögött.

Ordentlich Viktor nagyhatalú beszéde után a közgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. A vallásos zsidó ifjúság a Zsidó Párt szolgálatában áll.
2. A hátralevő napokat a szatmári ifjúság a legszélesebbkörű propaganda kifejtésére használja fel.
3. A vallásos zsidó ifjúság fegyelmetlenül kívánja teljesíteni a Zsidó Párt minden határozatát.

Ezt megelőzőleg dr. Kertész Jenő képviselőjelölt, Schwartz Jakab (Kolozsvár) és Danzig Hillel, az ifjúsági szekció központi kiküldöttje népes összejövetelen ismertették a Zsidó Párt programját. Danzig Hillel instrukciói alapján megalkult az ifjúsági szekció szatmári tagozata, amelynek élére Klein Sándor került. Az ifjúsági propaganda utolsó hetében lelkes, eredményes munkát végzett.

Az udvarhelymegyei zsidó lista

Odorheiu-Székelyudvarhely, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az udvarhelymegyei zsidóság imponáló lelkesedéssel vette ki a maga részét a Zsidó Párt szervező munkájából. A megye zsidósága megválasztotta tagozatát, melynek elnöke dr. Kálmán József ügyvéd lett. A megyei vezetőség úgy határozott, hogy bár a megye zsidósága igen kis számu, alig 180 szavazatot jelent, de hogy ezeket a szavazatokat is megmentsék a Zsidó Párt számára Udvarhely megyében is benyújtották az önálló zsidó listát.

Az udvarhelymegyei listán a következők szerepelnek: Dr. Kálmán József ügyvéd Székelyudvarhely, 2. Gidályi Izidor kereskedő Székelykeresztúr, 3. Gottesmann Vilmos kereskedő Székelyudvarhely és 4. Kovács Jakab cipész Székelyudvarhely.

A vármegyei vezetőség az elmúlt napokban bejárta a környékbeli falvakat és Székelykeresztúron, Bözödujfaluban, Erdőszentgyörgyön és Parajdon megszervezték a Zsidó Párt helyi tagozatait. A falvak zsidósága a legnagyobb lelkesedéssel fogadta a zsidóság vezetőit és hűségnyilatkozatot tettek a Zs. P. mellett.

A választási propaganda a megyében nagy harcok közt folyt. Az összes naplapokat, így az Uj Kelet legutóbbi számát elkobozták és csak az ebédutáni órákban engedélyezték az árusítást.

Dr. Weinberger Manó propagandautja Szamos megyében

Dej-Dés, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Szamos megyében, ebben a jelentékeny zsidó centrumban, a legnagyobb sikerrel kecsegtet a Zsidó Párt propa-

gandája. A zsidó lista vezetője, Weinberger Manó dr. sorra látogatta a zsidó lakta községeket, ahol a Zsidó Párt vezetőit leírhatatlan lelkesedéssel fogadták. Szamosujváron, Magyarlápóson és Oláhlápóson tartott gyűléseket a Zsidó Párt. A zsidó listavezető Teitelbaum láposi rabival folytatott hosszabb beszélgetést, majd Ilandára rándult át, ahol felvette az érintkezést választóival. Retegen, Bethlenben, Somkúton, Szamosujváron nagy látogatottság mellett rendeztek gyűléseket a Zsidó Párt tagjai, Désen vasárnap délelőtt 11 órakor tartanak óriási érdeklődéssel várt nagygyűlést.

A szamosmegyei zsidóság imponáló egy-

ségben vonul fel a Zsidó Párt mögé és a szamosmegyei választások a legszebb eredményekkel kecsegtetnek.

Dr. Weisz Jenő Szilágyban

Zälau-Zilah, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Mint megírtuk, dr. Klein Miksa, a szilágymegyei zsidó lista vezetője, a pártvezetőség megbízásából Beszarabiába utazott. Ezért ezen a héten Klein Miksa dr. választókerületét Weisz Jenő dr., a Zs. P. kolozsmegyei tagozatának ügyv. alelnöke látogatta meg. Dr. Weisz Jenőt a megszervezett és egységes szilágymegyei zsidóság nagy lelkesedéssel fogadta. A megye összes zsidó lakta

A tizenkéte milliárd lejes költségvetési deficit bevallásának külföldi visszhangja

A párizsi Temps szerint Románia pénzügyi helyzete ugyan nem ragyogó, de nem is kétségbeesítő

Bucuresti-Bukarest, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). A fővárosi lapok nagy része élesen támadja úgy Jorga miniszterelnököt, mint Argetoianu pénzügyminisztert, az ország pénzügyi helyzetével kapcsolatos kijelentéseik miatt. Argetoianu Krajovában valóságos kétségbeesítőnek állította be az állam pénzügyi helyzetét és kijelentette, hogy az állami költségvetés az első félévben 11 milliárd lejes deficitet mutat fel. Többre tartok egy becsületes és őszinte, ha deficit költségvetést is, a fiktív kiegyensúlyozott költségvetéseknél — mondotta Argetoianu Krajovában. Jorga miniszterelnök mér Argetoianut is tulszárnyalja az őszintéjében és csernovici beszédében 12 milliárd lejes deficitről számolt be a választók előtt.

A bukaresti lapok súlyos hibának tartják ezeket a politikai és propagandisztikus célokból lanszirozott kijelentéseket s rámutatnak arra, hogy ha a pénzügyminiszter 11 milliárd lejes deficitet vall be, a külföld nyilvánvalóan még ennél is súlyosabbnak fogja tartani a román állam pénzügyi helyzetét. Valóban: a külföldi sajtó fel is figyelte Argetoianu kijelentéseire. A párizsi Temps május 25-i számában a következőket írja:

„Argetoianu pénzügyminiszter a napokban szenzációs kijelentést tett. Azt állította, hogy bár még alig vagyunk az év közepén, Románia költségvetési deficitje meghaladja a tízmilliárd lejt. A miniszteri nyilatkozat részleteinek érdekessége eltörpül a deficit bevallásának frappáns és egyben brutális ténye mellett. Argetoianu nyilatkozata jelentősen eltér az elmúlt rezsim pénzügyminiszterének álláspontjától. Ténylegesen Madgearu, a nemzeti parasztpárti kormány volt pénzügyminisztere, válaszában azt állítja, hogy

az általa hátrahagyott deficitet csak egy-milliárd lej volt és nem három, ami pedig a többi milliárdokat illeti, Madgearu nem tagadja azok létezését, de igyekszik a volt kormány felelősségét elhárítani. Ez azonban már nem pénzügy, hanem politika, ezen a téren nem is követeljük Madgearut. Egyébként is teljesen mindegy az, hogy kinek a bűnből keletkezett a deficit, a lényeges az, hogy megvan.”

A tízmilliárd lejes deficitből kerek számban hatmilliárdra becsüli Argetoianu a múlt évekből származó hiányt. A másik négy-milliárd lej azt a különbséget képviseli, amely a költségvetési előirányzat és az első hónapban befolyt inkasszó között felmerült. Ez a különbség csak megközelítőleg pontos, de nem szabad azt sem elfelejteni, hogy az állami inkasszó az év első hat hónapjában mindig mérsékelt. A nyári és őszi hónapokban

A választási fülkében senki sem lesz önnel!
Csak a lelkiismeretel!
Kövesse hát a lelkiismerete parancsát és szavazzon a Zsidó Pártra!

helyegekben nagyszerű gyűléseket hívott össze a pártvezetőség. Tasnádon, Szilágykraszán, Szilágyosmlyón, Zsibón, Szilágycsehen nagyszerű propagandautat tett, amikor is a megye zsidóságának ügybuzgó vezetői voltak a központ kiküldöttjeinek segítségére.

Friedmann Bernát (Tasnád), Ullmann Sándor (Szilágykraszna), dr. Rosenfeld Béla (Zilah), dr. Keller és Rosenfeld képviselőjelöltek, dr. Grosz Sándor, dr. Cseher, Komornyik Henrik vettek részt az egyes helyegek propaganda munkájában.

Az ifjúság óriási lelkesedéssel vette ki a részét a Zs. P. szervezéséből. Mindezt bizakodás és a Zs. P. vezetői iránt megnyilvánult bizalom kíséri a Zs. P. zászlóbontását.

fokozódik a kivetel, aminek az a kettős haszna van, hogy pénz jön az országba s az államkasszáknak is jut. Nagyon is lehetséges tehát, hogy a nyári és őszi hónapok inkasszója kedvezően módosítja az első hónapok eredményét. Lehetséges tehát, hogy az év végén a deficit kisebb lesz, mint ahogy azt Argetoianu jósolja. A közvélemény aggodalmait mindenestre indokoltak, a kérdés behatóbb vizsgálata azonban lehetővé teszi, hogy mérsékeltabb pesszimizmussal ítéljük meg Románia pénzügyi helyzetét. Bizonyos, hogy Románia pénzügyileg nem áll ragyogóan és a pénzügyminiszter kijelentései mindenképpen megerősítik ezt a tényt. A helyzet azonban még nem kétségbeesítő. Románia kincseinek racionális kiaknázásával sokkal rövidebb idő alatt meg lehetne javítani a helyzetet, mint ahogyan azt egyesek hinnék.

Revolverrel föbelőtte magát egy tizenkilencéves kolozsvári soffőr

Cluj-Kolozsvár, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Pénteken délelőtt tragikus öngyilkosságot követett el Sándor Viktor 19 éves kolozsvári soffőr. A fiatal fiu későn kelt fel, megreggelizett, majd kiment az udvarra és revolverével balhálántékon lötte magát.

A lakásban tartózkodó szülei az udvarra rohantak, ahol vérben fekvő, eszméletlenül találták az öngyilkost. Azonnal értesített mentők pár perc múlva a Str. Mărăsesti 19. szám alatti háznál teremték és elsősegélyben részesítették az életuntat. A szerencsétlen fiu azonban

nem nyerte vissza emlékezetét és rendkívül súlyos állapotban szállították a klinikára.

Családja körében nem tudják megérteni, hogy mi vihette rá a jobb sorsra érdemes, derék fiatalembert az öngyilkosságra. Különösebb okot nem láttak, elég rendesen kerest, a családjával békében élt. Valószínű, hogy szerelemből követte el végzetes tettet, de hogy ki volt az, aki a végzetes tette készített, senki nem tudja. A klinikán azonnal operációt hajtottak végre az öngyilkoson, de felépüléséhez nincs remény.

Nagy jubilaris

KALAPVÁSÁR, KALAP KIRÁLY-NAL

HABIG, MOSSANT, BORSALINO

— és a többi világmárkák hatalmasan leszállított árakban. —

Mutatványárak:

I-a gypjukalap divatszineken Lei 150

I-a nyulszőrkalap divatszineken Lei 420-tól

Nem sorolhatunk fel minden árat, jöjjön győződjön meg személyesen

CLUJ, PIATA UNIRII 24.

Az Országos Zsidó Párt és a gazdasági politika

Írta: Dr. LIGETI SÁNDOR

Az a lelkes és impozáns megmozdulás, mely az ország eddig szervezetlen zsidó kisebbségét alig néhány nap alatt egy politikai párt megalapítására tette képessé — s ez a párt éppen most megy keresztül az első erőpróbán — nem csak a kisebbségi lét vallási, kulturális és politikai szükségleteinek ellenállhatatlan nyomása alatt született meg, hanem mélyen fekvő gazdasági okok, parancsoló létfenntartási érdekek tették egyenesen szükségszerűvé ennek a pártnak a keletkezését.

Románia alkotmánya kategorikusan kimondja, hogy a románok, vagyis a román állampolgárok faji, nyelvi és vallási különbségre való tekintet nélkül élvezik a lelkiismereti szabadságot, a tanszabadságot, a sajtószabadságot, a gyülekezési szabadságot, az egyesülési szabadságot, valamint a törvények által megállapított összes szabadságokat és jogokat; kimondja, hogy az állam nem ismer el semmiféle különbséget születés vagy társadalmi osztály tekintetében, kimondja, hogy a szerzett jogok tisztelhetetlen tartatnak s csak közérdekből, előzetes és igazságos kártalanítás mellett sajátíthatók ki s hogy az összes termelési tényezők egyenlő védelemben részesülnek. Mégis ezeknek a jóindulatúan megfogalmazott alkotmánytörvény-paragrafusoknak a gyakorlati életben történt alkalmazása leginkább érlelte odáig a helyzetet, hogy a zsidóság egyenlőtlen és hátrányos kisebbségi pozícióba szorult és kénytelen volt azt a védelmi és jogbiztosító szervet megteremtetni, mely az Országos Zsidó Pártban testesül meg.

Ha a zsidóságot csak azok a bajok sújtották volna, melyek ma egy világ-gazdasági válság képében az egész országot meglátogatták, a Zsidó Párt megalakításának alig lett volna értelme. Az általános, mindenkit érő gazdasági nehézségek ellen a zsidóság, mely nem gazdasági egység s melyben prolektortól nagy kapitalistáig minden társadalmi osztály képviselve van, nem küzdhet elszigetelten, csak annak a gazdasági közösségnek többi tagjaival együtt, melyhez tartozik. Ebben az általános gazdasági krízisben nem lehet csak a zsidóság javára szóló védelmi intézkedéseket tenni.

Számos tényből és tettekből azonban — fájdalom — azt kellett látnunk, hogy a zsidóságra — csak azért, mert zsidó — az általános bajokon kívül is igen sokszor különleges gazdasági csapások, zúdultak alá, melyek egzisztenciák tömegét tették tönkre, az alkotmánytörvény minden szövege ellenére is.

Ismerjük jól ezeket a tényeket és ezért szükségtelen azok felsorolása. Az agrárreform, az adókiegészítés módja, támadások olyan ipari és kereskedelmi foglalkozások ellen, melyek főleg zsidókézből voltak, alaposan megtizedelték a zsidóság gazdasági erejét, legyengítették a lakosságnak olyan rétegét, mely éppen munkájával, szorgalmával, tehetségével egyik jelentős tényezője lehetett volna az ország virágzásának. Ezek a különösen a zsidóságot ért bajok kényszerítették most már különleges védekezésre a zsidóságot s vezettek az új párt megalapítására, mert nem volt semmi garancia arra, hogy bármelyik létező más párt védelmet tudott volna nyújtani éppen ezek ellen. De beállítottágunknál fogva sem alkalmasak a többi pártok, hogy egy elsősorban iparból, kereskedelem-ből s az ezekkel kapcsolatos foglalkozási ágakból élő zsidóság gazdasági érdekvédelmét magukra vállalják. Románia még ma is főleg agrár állam s egy a román pártok, mint a többi kisebbségi pártok politikájának iránya a

többséget képező földművelő lakosság érdekei szerint igazodott s ennek tulajdonítható az a sok tekintetben kereskedelem-ellenes tendencia, mely az eddigi kormányok gazdaságpolitikáját fűtötte.

Eppen ezért ki kell hangsúlyozzuk már most s erre a választások ideje a legalkalmasabb, hogy akkor, mikor a Zsidó Párt a zsidó lakosság gazdasági érdekeinek védelmét, propagálását is programjába veszi, ugyanakkor határozottan előmozdítja az egész ország gazdasági életének egészségesebbé tételét, a termelési viszonyok javítását, a forgalom emelését, a jövedelemelosztás igazságosabb rendjét, a munkalkalmak megteremtését és a dolgozók létfenntartásának biztosítását, mert a gazdasági jelenségek annyira összefüggők, hogy a zsidóság javára kivívott minden eredmény az ország egyetemének előnyét is jelenti. Amikor a Zsidó Párt parlamenti képviselői szót emelnek majd az ipar és kereskedelem érdekében, amikor — még ha részletkérdésről is lesz szó, pl. munkaalkalmak teremtéséről a nyomorgó Máramarosban, — amikor a zsidóság legalsó szociális rétegeit követelik majd bekapcsolni a termelés folyamatába, akkor ne feledjék el a többi pártok képviselői sem, hogy nemcsak a zsidóság érdekeiről, de országos érdekekről lesz szó, olyan intézkedések megtételéről, melyek az egész ország gazdaságának egészségességét tételét célozzák s ezekkel a kérdésekkel szemben el kell némulnia minden antiszemita helyről jövő ellenséges hangnak. A Zsidó Párt

gazdasági programja és politikája nem partikuláris, hanem országos jellegű s ezért kell, hogy a kormány részéről is kellő figyelemre méltassák azokat a javaslatokat, melyeket a zsidóság képviselői és szenátorai remélhetőleg rövid idő múlva már a parlament tribünjén terjeszthetnek elő.

Ezt a lehetőséget azonban csak úgy érhetjük el, ha a zsidó lakosság teljesen, egész tömegében támogatja szavazatával a Zsidó Pártot, ha felismeri azokat a nagy érdekeket, melyek a zsidóság parlamenti képviselőihez fűződnek, azokat az érdekeket, melyek elsősorban az ő létfenntartásának biztosítását jelentik, az ő boldogulásának lehetőségeit, de jelentik egyben az egész ország gazdasági konszolidálását, könnyítést abban a nyomott helyzetben, melyet a világháború, de jórészt az előző kormányok szerencsétlen gazdaságpolitikája idézett elő.

Az Országos Zsidó Párt megalakítása és erőteljes fellépése azt mutatja, hogy a zsidóság komoly érettséggel, érdekeinek és tennivalóinak teljes tudatában nemcsak a saját sorsát akarja irányítani, hanem részt kér abban a pozitív építő munkában, melyre Románia népeinek egyesülniök kell, s amelyek eredményéből a zsidóságot akkora rész kell, hogy megillesse, amekkora részt a közös munkából és a közös terhek viseléséből magára vállalt.

Akkor élővé válhatnak az alkotmány ma még csak betűként létező paragrafusai. Ennél többet nem is akar az Országos Zsidó Párt, de ennél kevesebbet sem.

Glosszák a máramarosi frontról

Roman Vasile úgy hírből régi ismerősöm. Csendőrmester Izakonyhán, vaskezü ember hírében áll és a felesége — parókás zsidóasszony — kóser háztartást vezet. A fiucskák annál érdekesebbek: chéderbe járnak, pájeszt viselnek és cídáklikt.

Izavölgvényben a zsidók legendákat szönek Roman Vasile házassága köré. A forradalom idején történt — így mesélik. A bukovinai Kárpátok alján, egy kis eldugott faluban Roman Vasile megmentette egy zsidó lány életét. Hálából feleségül ment hozzá.

Néhány éve itt élnek Máramarosban. Az asszony nagyon vallásos s hogy az asszony kedvébe járjon, Roman Vasile is jó „bálbosz“nak bizonyul. Sakter, sámész, melamed sohse távozik az ő házából üres kézzel.

S csodákat mesélnek Roman Vasile erélyességéről. A borsai zavarások idején éjjel-nappal permanenciában volt és csirájában fojtott el minden antiszemita megmozdulást. A vidéken mindenki ismeri az ő jelszavát, hogy este 10 óra után

aludni kell s senkinek se szabad járni az uccán. Este 10 óra után — szokta mondogatni — ketten járnak az izakonyhai járásban: Roman Vasile és az ördög.

Nos, az elmúlt héten, hogy jártuk a megyét és vittük mezuzáról-mezuzára a Zsidó Párt üzenetét, a barcánfalvi zsidók erősen ránkijesztettek. Nincs prefektusi autorizációnk — mondták — és Roman Vasile nem ismer tréfát. Vasra ver bennünket és úgy viszen be Máramarosszigetre. Jobb lesz, ha már vissza is fordulunk.

Mi azonban nem fordultunk vissza és Roman örmester nem vert vasra bennünket. Izakonyhán első utam hozzá vezetett, megmagyaráztam neki és a feleségének, a Zsidó Párt célját, az asszony szeme csillogott az örömtől, tán arra gondolt, hogy valamikor az ő fiai is katonái lesznek a Zsidó Pártnak s ők is, akárcsak mi, autorizáció nélkül fogják ébresztetni a zsidó öntudatot.

Roman Vasile elértette az asszonyt s most már mint büszke apa vágta ki: — Păi Maisele meu spune asa „zmi-

Az urnák előtt gondoljon önmagára, a gyermekeire és a közös zsidó sorsra!
Szavazzon a Zsidó Pártra!
—(—)

resz“ ca un evreu bătrân! (Hiszen az én Majsi fiam úgy mond zmireszt, mint egy öreg zsidó.)

S Roman Vasile, a vaskezü csendőrmester, a regulament fanatikusa, kitől öt község retteg, beleegyezését adta a Zsidó Párt munkájához, még akkor is, ha a párt emberei prefektusi autorizáció nélkül dolgoznak.

Máramaros zsidósága sohse látta még olyan világosan azt az utat, melyen haladnia kell, mint most. A fenyegetések dacára mindenki tudja, saját érdekében mi a kötelessége.

A visói eset sokat foglalkoztatja most az embereket. Hát ez becsületes dolog. Az urak fenyegetnek, hogy így lesz, hogy úgy lesz, ha nem szavaznak a kormány listájára a zsidók s ekkor Visó nagynevű rab-bija kerekén kijelenti: Ne is számítsanak ránk az urak, nekünk Fischer József kell, mi Fischer József nélkül el volnánk veszve. Hát hogy képzelik azt, mászás sulyok kidagadnak az erek s le akarják csukni a szákat, hogy ne tudjunk segítséért kiabálni? Csunya dolog az, ha az urak még csak kívánnak is ilyesmit...

S Borsán, ahol a zsidókat már nem lehet fenyegetni, ahol nem vehetnek el tőlük semmit, az a zsidóság, melyért Fischer József vért, velőt és ideget áldozott, ahol a chéder-gyerek is Fischer József egészségéért imádkozik — a szigeti mőszerék mégis akartak operálni.

— Borsá leégett — mondotta az egyik gyászvitéz —, de csak feliben. Ha nem szavaztok a kormányra, Isten engem úgy segítsen, leég ennek a falunak a másik fele is. Mit gondoltok, nem lesz igaza a prefektusnak, ha tüzzel-vassal kipusztít benneteket? Hát én jobb volnék az ő helyén?

Borsá megpróbáltatott zsidói a szemébe kacagtak. Gunyosan, szomorúan, sajnálkozva.

Ők igazán sok mindenen mentek keresztül, többségük ma is éheznek, de köztük senki se jutott az erkölcsi fertőnek egy ilyen fokához.

Hogy milyen szomorú...

Hatieganu miniszter levele megkönnyebbülést hozott. A kormány zsidó bérenceit úgy érintette a kormány egyik tagjának a megnyilatkozása, mint egy nem várt föbőtés. Egy részük már nem is agítál, tudja, hogy minden hiába-
való...

Egy felszegi öreg zsidó megfogja dr. Klein Arthurt és mondja:
— Haben Sie gelajnt dem Uj Kelet? De Miniszter vill! Dusz iz mehr vert, fin drájszig Kanonnen!

...Csak volna már hétfő. Csak mehetne már a máramarosi zsidóság szavazni...
Mert most meg fogja mutatni, mit tud, mit akar, amikor saját sorsa fölött kell döntenie. Schön Dezső

Pausváson fénymásoló
Pauspapir legjobb, legolcsóbb
Lepage-nál, Cluj
Kérjen díjmentes mintaküldeményt, árajánlatot!

INGYENTÜZIFÁT
még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy mássa aprított tiszta búkkhasáb tűzfát a
FISCHER - FATELEP
TELEFON 1300
Strada Enescu 15 (Gyufagyár)

EURÓPAI ARAD MARAD
VISZONYLATBAN
ELSŐ HELYEN A MŰ
BUTOR GYÁR-TÁSBAN **SZEKELY** BUTOR CSARNOKÁBAN **CLUJ**
Strada Regina Maria 23-25. Vásárolhatnak kizárólag aradi iparművészek által tervezett és készített művészi vonalú butorokat
Legújabb modellek, legolcsóbb árak!
Hálószobák — — — Lei 10.000-től
Ébédlők — — — Lei 24.000-től
Ultramodern díofa-uriszobák — — — Lei 20.000-től
Különleges ultramodern konyhák művészi kivitelben. — Vidékieknek vásárlás esetén utiköltés megterítés. — Kaucióképes bizományosok az egész ország területén kerestetnek!

Leszállított árak mellett, vegyileg fest, tisztít „UNIO“ Cluj

Dr. tője

Timisor
Uj Kelet zaslóbbontásában, Tánban is ki a zsidó Olyan zsidó Zsidó Párt minden zsidókat magiájukból és ják a zsidó bányai lista met érdem zsidó társa nem képvis sok előbést ben a Bán örvendő kiv temesvári l a Zsidó Pá latban a kö katársunka

— Boldog hogy végre amelyben az kodásra és nélkül egy aztán

meg kell o a nyomoru különböző zsidó sz mizsnakkal

Végre számo politikai tény latba s melyn nem lehet mi siklani.

— Hogy lá kérdeztük?

— Hangsul kérdésnél, h zetten politiká telemben, hog nak való zsid Teljesen abszo olyan szólamo a zsidóság fe csábban hang szervezkedjék, telben más pá lyezkedést. Ser nem vezethet ros következm multban külbőrünkön tapá tehát a végső politikai inst szervezkedjék, a Zsidó párt gyunk ilyenfo itt olyan erk mely valóban hagy maga ut

— Nekem vetik, hogy biz kében odaad Zsidó Pártnak adásra öszin büszke vagyok nem lehet vi valaki odaál ahová gyöke

de innen az in pitom, hogy né oldalon olyan s lyek egyrészt a tetszését hívják részt az ember követelményeit

— Azt is m kulturán neve

Dr. Ligeti Sámuel a temesvári zsidó lista vezetője nyilatkozik az Uj Keletnek a Zsidó Pártról

„Nem lehet visszatetsző, ha valaki odaáll és odaadja magát a hová gyökerei nyulnak: a zsidósághoz“

Timisora, Temesvár, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Párt zászlóbontása, mint mindenütt az országban, Temesvárott és az egész Bánátságban is általános lelkesedést váltott ki a zsidóság legszélesebb rétegeiben. Olyan zsidó körök mozdultak meg a Zsidó Párt hívó szavára, melyek eddig minden zsidó megmozdulástól távol tartották magukat s most minden energiájukat és ambíciójukat koncentrálják a zsidó erők egységesítésére. A bánáti lista szereplői különös figyelmet érdemelnek, nincs egy olyan zsidó társadalmi kategória, mely ezen nem képviseltetné magát. A választások előestéjén alkalmunk volt különben a Bánátságban nagy népszerűségnek örvendő kiváló dr. Ligeti Sámuellel, a temesvári listavezetővel beszélgetni, aki a Zsidó Párt zászlóbontásával kapcsolatban a következőket mondotta munkatársainknak:

A házizsidó szerepe

— Boldog vagyok — mondotta, — hogy végre adódik egy olyan keret, amelyben az ország zsidósága gondolkodásra és mentalitásra való tekintet nélkül egyesülhet. Ezzel a kerettel aztán

meg kell oldódjék a zsidóságnak az a nyomoruságos helyzete, hogy a különböző pártokban megtört házizsidó szerepben odavetett alimizsnákkal intézzék el legégetőbb kérdéseit.

Végre számolni kell majd egy olyan politikai tényezővel, mely súlyt vet a latba s melynek adódó problémái felett nem lehet minden figyelmen kívül el-siklani.

— Hogy látja Ön a Zsidó Pártot — kérdeztük?

A Zsidó Párt politikai instrumentum

— Hangsúlyoznom kell ép ennél a kérdésnél, hogy a Zsidó Párt kifejezetten politikai összetételű abban az értelemben, hogy ez minden magát zsidónak való zsidót felvesz kötelekibe. Teljesen abszurdum, hogy továbbra is olyan szólamokkal kísérletezzünk, hogy a zsidóság felekezeti, avagy megfurdcsább hangzón: társadalmi alapon szervezkedjék, illetőleg ilyen összetételben más pártokban keressen elhelyezkedést. Sem az egyik sem a másik nem vezethet eredményre, sőt csak káros következményekkel jár, mint ezt a multban különben is láttuk és saját bőrünkön tapasztalhattuk. A zsidóság tehát a végső konkluziójában abban a politikai instrumentumban kell megszervezkedjék, melyet ebben az esetben a Zsidó párt nyújt. Politikai párt vagyunk ilyenformán erkölcsi alapon, de itt olyan erkölcsi alapra gondolok, mely valóban semmi kívánivalót nem hagy maga után.

„Büszke vagyok, hogy a zsidóság cégére vagyok“

— Nekem — mondotta — szememre vetik, hogy bizonyos szempontok érdekében odaadtam magam cégérül a Zsidó Pártnak. Nos, erre a cégéradásra őszintén mondom, nagyon büszke vagyok. Mert

nem lehet visszatetsző az, hogy ha valaki odaáll és odaadja magát, ahová gyökerei nyulnak: zsidóságnak,

de innen az innenső oldalról megállapítom, hogy nem nagy érdem a másik oldalon olyan szerepeket vállalni, melyek egyrészt a zsidó tömegek visszalétszését hívják ki maguk ellen s másrészt az emberi méltóság legelemibb követelményeit sem veszi figyelembe.

A nyelv nem determinálhatja faji hovátartozásunkat

— Azt is mondják, hogy magyar kultúrán nevelkedtem fel s most áru-

lójá lettem a magyarságnak. Erre csak annyi: énszerintem azzal, hogy a Zsidó Pártba belétem a magyar kultúra iránti szeretetem egy mákkszemnyivel sem csökkent s ezért továbbra is magyarul beszélhetek, de mindez: a nyelv, s az ezzel kapcsolatos kultúra nem determinálhatja egy pillanattal sem faji hovátartozásomat. Mert szomorú volna, hogy ha ez a tétel fennállna, hogy a zsidónál a nyelv determinálja a faji hovátartozandóságot. Ebben az esetben az a zsidó, aki többnyelvvel beszél s ezzel kapcsolatban több nemzet kulturáját ismeri egyidőben egy-két, esetleg több faj tagja kellene legyen.

— Ennek a téves tételnek meg kell szűnnie. Semmi más csak a vérvételék determinálhatja a zsidóság hovátartó-

zandóságát. S ezért van az, hogy ha amerikai, német és más zsidóról beszélünk, éppen úgy érzünk velük, mintha romániai, avagy még világosabban fejezem ki magam: bánáti zsidóról volna szó. Ez az a vérvételék, amelyet semmilyen téves, vagy kieroszakolt tan nem tagadhat le s ezért vagyok én végső eredményben a Zsidó Párt tagja.

A cionisták is zsidók

— Azt is mondják sokan — fejezte be Ligeti dr. értékes fejtegetéseit, — hogy a Zsidó Párt a cionisták pártja. Ez a tétel éppolyan hamis, mint a többi. A cionistáknak lehet érdemük vagy hibájuk, hogy a párt életrehívásában grandiózus munkát végeztek, de senki sem mondhatja róluk, hogy mindenki

„Ezért a jó népért nemcsak érdemes, de szent kötelesség dolgozni“

Beszélgetés a Zsidó Párt bukaresti irodájában dr. Misu Sternnel

A regáti zsidóság mindenütt leirhatatlan lelkesedéssel fogadja a Zsidó Párt embereit

Bucuresti-Bukarest, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Három nappal a döntő ütközet előtt. A Zsidó Párt központi irodájában lázas sürgés-forgás. A telefon minduntalan berreg, irógépek kattognak. Dr. Sami Stern manifesztumot diktál, dr. Singer, a párt nagyszerű propagandistája tiltakozó memorandumot szövegeztet a miniszterelnökhöz címezve, amelyben egyes helyi hatóságok terrorja ellen tiltakozik a párt. A telefonnál Misu Weizmann beszél a sorocamegyei tagozat elnökével:

— Igen sikerült... a kormánypárt kontesztációját elutasították... legalább tízezer szavazatot várunk önkéntől... Hogy mi van Bálta megyével... Sajnos, már semmit sem lehetett csinálni... hogy?... nagyon helyes... bizunk abban, hogy a beszarábiai zsidóság meg fogja adni a méltó választ a bálta támadásra... igen... mi is sok szerencsét kívánunk Önöknek...

A beszarábiai zsidók elkésredett dühvel várják a választás napját

Weizmann, a bukaresti fiatal ügyvédgeneráció egyik leghetesebb tagja, kiváló dialektikus, aki románul, héberül, jiddisül, németül, franciául és angolul egyforma tökéletességgel szónokol, megtörlő izzadságos homlokát:

— A beszarábiai zsidók a bálta lista megsemmisítése óta valósággal elkésredett dühvel várják a választás napját, hogy válaszolhassanak a kormánynak az elfojtott bálta szavazatokért.

Dr. Sami Singer néhány órával ezelőtt tért vissza északmoldovai propagandaútrjáról. A sok beszédétől rekedt hangon meséli el:

— Leirhatatlan lelkesedés fogadott mindenütt. Minden várakozásunkat meghaladja a regáti zsidóságnak az önálló listával szemben megnyilatkozó szeretete. Ba-cauban, Tg.-Neamiban, Moineştiben jártam. Mindenütt örömmámorban usztak az emberek és úgy fogadtak, mintha a messiást hoztuk volna el nekik.

A falvak kicsi zsidói felvonnak a zsidó lista mellett

Mendelovici ügyvéd, a párt másik lelkes propagandistája Husiban verbuválta a szavazatokat a Zsidó Pártnak. Ő is elmond néhány választási élményt:

— Nincs az a kis falu, ahol ne lakna 3-4 zsidó család. És ezek a kisemberek sokkal jobban tisztában vannak az önálló zsidó lista fontosságával, mint nem egy előkelő bukaresti zsidó. A falvak határában vártak reám szakállas zsidók és valóságos diadalmenetben vittek le a zsinagógáig. Anélkül, hogy kértem volna, esküvel fogadtak, hogy le fognak szavazni a Zsidó pártra és magukkal viszik összes ismerőseiket az urnákhoz.

Apa és fia a zsidó egység frontján

A pártiroda időnként jelentést tesz a legújabb hírekről Adolf Stern doktornak, a párt ősz diszelnökének. A regáti zsidóság veterán vezére már 82 éves, de fiatal lendülettel vetette magát bele a választási kampányba. Munkájában fia, Misu Stern dr. segítkezik neki. Imponáns termetű, imponáló megjelenésű, 40-45 éves, szürkülő hajju ember Misu Sterni dr., a bukaresti ügyvédi kamara egyik büszkesége, aki többek között a bukaresti olasz és amerikai követések jogtanácsosa. Most kapcsolódott be a Zsidó Párt ol-

Akarja, hogy szószólója legyen a parlamentben a zsidó fájdalomnak és a zsidó kívánságoknak! Szavazzon a Zsidó Pártra!

A választási kilátásokról a következőket mondotta:

— Csodával határos, hogy a Zsidó Párt milyen gyorsan jött létre. Ebből tehát világosan látni, hogy gondolata benne volt a zsidóság legszélesebb rétegeiben. És mindaz, ami ezalatt a rövid két-három hét alatt történt azzal a reménnyel tölt el, hogy a Zsidó Párt diadalra fogja vinni zászlaját: meg fogja hódítani elsősorban az egész ország zsidóságát és megfelelő parlamenti képviselőre fog jutni.

(f. m.)

dalán a politikai életbe, hogy átvége a regáti zsidóság élén édesapja helyét.

Misu Stern dr. hatalmas tekintélynek örvend Bukarest összes köreiben, a Zsidó Párthoz való csatlakozása megbecsülhetetlen nyereséget jelent a párt számára. Megkérdeztük, mi indította arra, hogy lépjen a passzivitásból és bekapcsolódjék az aktív politikai életbe. Nyugodtan, megfontoltan válaszol:

— Azt hittem, hogy a zsidóságnak elég vezetője van. Azt vártam, hogy ezek a vezetők megbékéljen egymással és közös fronton harcoljanak végül a zsidó érdekekért, a zsidó jogokért, a zsidó sérelmek orvoslásáért. De hiába vártam. Egyesek sehogysem akarták megérteni, hogy vannak a zsidó politikának bizonyos magassabb szempontjai, amelyek előtt minden más személyi, vagy pártmegfontolásnak el kell némlülni.

Az egyik oldalon a jóakarát, a másik oldalon a rosszhiszeműség

— Amikor azután megalakult a Zsidó Párt, látnom kellett, hogy az egyik oldalon megvan a jóakarát és a készség a ki-egyezésre, a munkának közös nevezőre való hozására. Félretettek egyéni érdekeket, hiusági szempontokat, csakhogy az egységfront végül is létrejöhessen. A másik oldalon azonban nem láthattam egyebet, mint rosszhiszeműséget, egyoldalú önzést, gerinctelen, talpnyaló magatartást. Egy pillanattal sem lehetett kétséges tehát számomra az, hogy melyik oldalon lépjek be abba a küzdelembe, amely a zsidó jogokért és a zsidók jobb életstandarjáért folyik.

„Ezért a népért érdemes és kell dolgozni“

— A propaganda uton, abból a leirhatatlan lelkesedésből, amellyel mindenütt fogadtak, azt láttam, hogy ezért a népért érdemes és kell harcolni, dolgozni, fáradni és lelkesedni. Soha el nem fogom felejteni azt a meleg szeretetet, azt a spontán entuziazmust, amellyel mindenütt fogadtak. Láttam, hogy mindegyikükben benne él a bibliai zsidó lélek. Együtt sirtam és nevettem a moldovai zsidókkal, akik a sok gyötörő üldöztetés után felszabadítókat láttak bennünk. Önmagunkra találtak, mint ahogyan mi is önmagunkra találtunk az ő körükben. Vannak, akik nem akarják megérteni az idők intó szavát. Am tegyék, amit akarnak. Mi büszkén és gerincesen folytatjuk a jó auspiciu-mok között megkezdett munkát.

Az öntudatos választók

tudják, hogy az

olcsó textiláruház versenyen felül áll, és legolcsóbban áru!

Ezt válasszátok

bevásárlási forrásnak!

Cluj, Strada General Neculcea (volt Korniss-u.) 1. Bejárat a kapu alatt

Jantzen Fürdőruhák megérkeztek
SCHUSTER
EMIL
Cluj, Fötér

Az Országos Zsidó Párt utja

Alig két héttel életréhvása után az Országos Zsidó Párt máris élő valóság, nagyon is számottevő tényező. Történelmi és praktikus szükségességét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a mitológia félistenéhez hasonlóan éretten és készen ugrott ki a fórumra az elgondolások köréből. Ma már lelkesedés hulláma és harc viharzik körülötte, tehát ma él már és holnap utjának sem vehet semmi gáncsol. Politikai pártnak alakulása nem történhetik légüres térben, mert ha így történik, akkor úgy léte, mint kimulása teljesen visszhang nélkül marad a közvéleményben. Az Országos Zsidó Párt mellett és ellene pedig rövid két hét alatt mindenki lenyilatkozott, akinek a közélet kialakításában komoly szerepe van. Ezekből a nyilatkozatokból magunkra nézve alig vonhatunk le más következtetést, mint azt, hogy ennek az alakulásnak már tíz év előtt kellett volna megtörténnie, mert akkor kevesebb bukdácsolás és több eredmény után jutott volna el az ország zsidósága politikai, gazdasági és kulturális téren az öt megillető helyre.

A Zsidó Párt megalakulása körüli vitában etikai szempontból bennünket csak annak a kérdésnek vizsgálata kötelez, hogy az ország kisebbségi életének meg erősödéséhez, vagy gyengítéséhez vezet-e az új alakulás. A válasz csak egyértelmű lehet: ha az Országos Zsidó Párt eléri hogy az egész országban, tehát a Regátban is a zsidóság saját kisebbségi listájára szavaz, úgy a többségi pártok listáiról igen jelentős tömegeket akaszt le és állít a kisebbségi jogokért és az állampolgári egyenlőségért való harc küzdőterébe. Ha a zsidóság követi az új párt felhívását, amire nagyon kedvező jelek mutatkoznak, úgy kétségtelenül egy új kisebbségi párt nyer minden pártoktól független életet a parlamentben és a közéletben.

Ennek az új pártnak meg lesz a lelki készsége arra, hogy a legszorosabban kollaboráljon a többi kisebbségi pártokkal, viszont lesz bátorsága ahhoz is, hogy érvényesíthesse speciálisan zsidó követeléseket. Az ország zsidósága annyira komoly és igényes tényező nemzetgazdasági és politikai téren, hogy nem csúngathat tovább más politikai pártok jármán, annál kevésbé, mert egy nemzetgazdasági, mint kulturális téren olyan speciális kívánásai vannak, amelyeket más pártok nem tudnak képviselni, sőt legtöbb esetben megérteni sem tudnak.

Az Országos Zsidó Párt felhívása elsősorban magához a zsidósághoz szól. Ha zászlót bont akár egy német párt, akár egy bolgár párt, akkor a falakon belül és kívül mindenki természetesen találja, hogy a német vagy bolgár lakosságnak oda kell csatlakoznia. Egyedül a zsidóság él még a fogalmaknak és felfogásoknak olyan zavaros atmoszférájában, hogy saját maga felé is igazolnia kell saját pártjának létjogosultságát és el kell hárítani azokat az igényeket, amelyeket más pártok támasztanak a zsidósággal szemben, természetesen leginkább csak a választások idején, mert ezenkívül senkinek sem jut eszébe bennünket reklamálni.

Önmagunk felé kell szólnunk elsősorban argumentációinknak. Meg kell magyaráznunk, hogy amikor önálló kisebbségi létünkhöz ragaszkodunk, nem követünk el hálátlanságot senkivel szemben. A hála különben sem politikai fogalom, mert ha az lenne, úgy elsősorban nekünk lenne jogunk követelni sok mindent ezen a címen. A zsidóságot vallásbeli árnyalatok elválaszthatják egymástól, de a politikai fórumokon ezeknek a különbségeknek jelentőségük nincs. A zsidóság politikai szereplése elsősorban defenzív jellegű, nekünk sajnos védekezni kell. Ezt a védekezést már azért sem bízhatjuk másra, mert sérelmeinket legtöbbször meg sem tudják érezni. A zsidóság emberi öntudatának megerősödéséhez nem vezethetett az az ut, mely más politikai pártok árnyékában húzódtott meg. Nekünk nem szabad hátrafelé néznünk, hanem csakis előre, elég volt a folytonos opportunitásból, megalkuvásból és mások érdekeinek ki-

szolgáltatásból. Mi nem akarunk ugynevezett „alibi“ zsidók lenni, akiknek a legkiszámíthatatlanabb eshetőségek esetén „ugy-e igazunk volt“, mi a magunk utját akarjuk járni a kisebbségi sorsközösség amugy is közös országútján.

A magunk felé való érvelésen túl szólhatunk minden más párthoz is. Ezek a többi pártok nem nézhetik a zsidóság egyes pártalakítását pusztán a voksok szerzésének szűk szemzögéből, mert látniuk kell, hogy ami hátrányt jelent esetleg a zsidó szavazatok lemaradása, azzal szemben hasonlíthatatlanul nagyobb előnyt és erőt jelent az egységbe tömörülő és nem széthúzó zsidóság megjelenése a politikai fórumon. A zsidóság politikai ereje nem nőhet ki másból, mint a saját egységének és céltudatos közösségének termékeny talajából. Régen elcsépelet igazság, mely különösen áll a zsidóságra nézve, hogy lelkeségétől idegen talajon olyan mint a sziklára esett mag, mely csak léggyökereket tud kibocsátani. Ilyen léggyökerek nem rögzítenek semmit semmihez, haszna másnak sincs belőle, önmaga meg elsorvad tőle.

A választási izgalmon és harcokon túl bizonyára már nem is lesz szüksége annak, hogy a Zsidó Párt a maga létjogosultságát és a maga kompetenciáját bizonyítsa. Erre nem is szabad tovább erőnköt pazarolni, hanem a leggyorsabban bele kell kapcsolódni a zsidóságot való építő munkába. Ennek a munkának első feladata, hogy a sohasem alvó és mindig újra fellobbanó antiszemitizmussal szemben tisztázza az állami főhatóságok szerepét és felfogását. Régen elmulat azok az idők, amikor minden gazdasági baj és szociális nyomor csodaszéppé az antiszemitizmus szabad tobzódását engedték meg. Egyetlen kormányunk sem akadt még, amely az antiszemitizmussal szemben felfogását kifelé úgy mutatta volna meg, hogy az erőt jelentsen és félelmet gerjesszen. A vad emberi indulatokkal és alacsony ösztönökkel való kacérkodásnak végének kell érnie, mert ma már nem a mi testi-épségünk van veszélyeztetve, hanem az ország léte és konszolidációja. Ha az ország szociális gondoskodást kíván, végül is nem fogja beérni az antiszemitizmus heccével és bár régi igazság, hogy az antiszemitizmus a buta államférfiak szociálizmusa, ez az állapot már soká fenntartható nem lesz, mert az ország nagy problémáinak megoldása már nem ódázható el.

A Zsidó Pártnak lesz feladata, hogy a legelősebben szembeszálljon az a „monumentális szindikálizációs tervvel“, amely modern jelszavak leple alatt a zsidó kisegzisztenciák százezrei alól akarja kihuzni a létalapot. A mai politikai élet perverzitásához tartozik, hogy a kapitalizmus a gyűlölt bolsevizmus tervgazdaságával akarja megmenteni. Ez a tervgazdaság helyt állhat ott, aki egyformán van mindenkiért és mindenki ellen, de a meghatározottabban el kell utasítani, amikor a magán nagytöke érdekében akar milliószámra megsemmisíteni önálló egzisztenciát. A nálunk nyilvánosságra került nagy terv nem tud a természetbe modern racionalizálási elveket belevinni, hanem a legnagyobb érve, hogy a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával akarja az árakat lenyomni. Nekünk meg van a véleményünk az állami adminisztráció pazarlásáról és meg vagyunk arról győződve jóelőre, hogy a szindikátusok mammut-adminisztrációja és rengeteg kormánybiztos nem fog egyetlen szükségleti cikket sem olcsóbbá tenni, de a közvetítő kereskedelmet sikerül esetleg megölnie. Mi helyeseljük a tervgazdaságot, ha az kezdődik az állami költségvetés redukálásánál és folytatódik mentől több adóalany egzisztenciájának megerősítésében. Ebben az országban, ahol még faekével szántanak, nem lehet leállítani a gyárak százeit azon a címen, hogy gépeik nem egészen modernek ebben az országban, ahol az állami adminisztráció nem tudott még odáig eljutni, hogy alkalmazottait elsőjén pontosan fizesse, erre mi sem bízhatjuk a magángazdasági tevékenység teljes ab-

szorbeállítását és irányítását. Ennek a tervnek tarthatatlanságát a Zsidó Pártnak kell elsősorban kimutatnia és ugyancsak a Zsidó Pártnak válik kötelességévé, hogy a faluvédelem divatbajött jelszavával szemben rámutasson a városi lakosság nagy érdekeire.

Kulturális téren a Zsidó Párt programja egyenesen adva van. Nekünk ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy az iskola választás joga a szülő lehesse, követelnünk kell, hogy adóterhünk arányában gondoskodjék az állami költségvetés iskoláink és kulturintézményeink almentálásáról és el kell, hogy adóterhünk arányában gondoskodik a költségvetés irányítását az új nemzedék művelését.

A mi nagy erőnk abban van, hogy pártunk nem mesterkélte és erőszakos alakulat, hanem annyira és annyiszor élő szervezet, amennyire és ahányan mi zsidók vagyunk és élünk ebben az országban. Eppen mostanában olvashattuk, hogy a közelmúltban megjelent egyik lexikon a

zsidóságról szóló címbetűjét azzal kezdi, hogy a zsidók már külső megjelenésükkel is közös vonásokat viselnek. Ha ez a kis-sé ellenséges jellemzés úgy látja a dolgot, hogy már külsőleg is egyek vagyunk, mennyire egynek és közönsnek kell lennie lelkeségünknek, melyet ugyanazok a mult-beli szenvedések és jövőbeli kívánások alakítottak ki. Ha úgy tetszik, hogy van külső zsidó egység, úgy jusson kifejezésre a belső zsidó egység is és ennek manifestálójá a most megalakult Országos Zsidó Párt legyen.

(D.)

Levél Hegedüs Nándorhoz

Irta: Dr. Czitrom Lázár (Marosvásárhely)

Képviselő Ur! Olvastam a Keleti Újságban közölt sorait s engedje meg nekem, aki az aktív politikában nem veszek részt s csak mint a „nép“ egy tagja, kívülől és távolról szemlélem az eseményeket, hogy soraihoz egy pár objektív észrevételt fűzzek:

Elsősorban is engedje meg rámutatnom arra, hogy egész Erdély zsidósága elismeréssel adózik Önnek azért a tevékenységért, amelyet a lefolyt parlamenti ciklusban tanusított. Ismerjük kiváló tehetségét, fáradhatatlanságát és szolgálatkészségét, amelyet az Ön kerülete zsidósága érdekében kifejtett. Elfogadom és elhiszem azt is, hogy amidőn e tevékenységeiről pártjának beszámolt, pártjának vezetősége nem helytelenítette azt, hogy fontos pozíciójában adott esetekben a zsidókért és a zsidóságot is megtette, amit lehetett.

Meg vagyok győződve arról is, hogy ha a magyar pártok módjában lenne Önön kívül más zsidó képviselőt is felléptetni és megválasztani, azok is igyekeznének néha adott esetekben a zsidó választók kívánásainak is eleget tenni s a magyar párt ez ellen sohasem tiltakozna.

De most engedje meg, hogy megkérdézzem Öntől, ezzel a ténnyel megoldottnak találja Ön a romániai zsidóság sorsát és helyzetét, akár mint nemzetiséget, akár csak egyszerűen felekezetnek tekintvén a zsidóságot? Sajnos, hogy erre a kérdésre rendszerint társadalmi és fajelméletek, párterdekek, sőt horribile dictu, egyéni érdekek különbözősége szerint kapjuk meg a választ. Holott olyan egyszerű a kérdés. Nem kell ide sem elmélet, sem filozófia, mert maga a mindennapi élet kérlelhetetlen parancsa adja meg reá a választ. Legyen a zsidóság nép, nemzeti-ség, vagy csak felekezet s vallhatja magát a zsidó akár ennek, akár annak, de egy dolog bizonyos s ez az, hogy az egész zsidóság egyazon sorsközösségben él s ha semmi más kapcsolat nem volna, ez az egy kapocs, a sorsközösség minden más szempontot legyőzve, egyetlen egységes tábora kell tömörítse az egész zsidóságot. Ha semmi más, de ezen egyetlen ok és cél minden vitán felül törvényszerűsíti és megalapozza az Országos Zsidó Párt létjogosultságát.

Feltételezlek Önről és minden becsületesen gondolkodó emberről annyi jóhiszeműséget, hogyha nem is nyíltan, de bent a lelkében ismerje, hogy ez így van. Elismeri, el kell ismerje azt mindenki, hogy a regáti román zsidó a fajrománssággal és az erdélyi zsidó a fajmagyarssággal bármennyire is összeforrott egy kulturközösségben, ez nem jelenti azt, hogy ezért a közösségért feláldozzon egy másik közösséget, a zsidó sorsközösséget, amely minden zsidót kérlelhetetlenül összekapcsol

bármilyen kulturközösségben nevelkedett.

Ez a sorsközösség parancsolja azt, hogy létezzék Romániában egy közös szerv, amely egyedül és kizárólag a zsidóság szerve s amelynek egyedüli és zárólagos célja az, hogy reprezentálja és megvédje a zsidóság érdekeit egyénenként és az összességben. Ez az a szerv, amely nemcsak az önzetlen jóindulat, hanem a kötelesség s a jogcím hatalmával fogva is hivatta van a romániai zsidóság egyetemes és speciális érdekeit képviselni. Zsidó képviselőket a parlamentbe küldeni csak ennek a pártnak van jogcime és zsidó érdekeket megvédeni csak ennek a pártnak lehet kötelessége.

Nincs joga tehát sem a regáti román-ságnak, sem az erdélyi magyarságnak áru-lással és kulturközösség megtagadásával vádolni azt a regáti, vagy erdélyi zsidót, aki belép abba a pártba, amelynek keretében nemcsak az egyén, hanem az egész egyetemes zsidóság létének és egzisztenciájának védelmét találja. Nem tagadunk meg semmi más közösséget, ami ezen a sorsközösségen kívül esik. Mi sem akarunk egyebet, mint amit a többi sorsközösségben lévő, élni akarunk. Élni akarunk és közreműködni úgy az ország, mint a többi testvérkisebbségek javára és engedjük meg, a saját javunkra is.

Ha ez hiba, vagy bűn, ennek a hibának vagy bűnnek az ódiáját magunkra vállaljuk s a józan és jóhiszemű világ ítélőszéke elé terjesszük. Nem hiszem, hogy legyen olyan bíró, aki úgy ítélkezze, hogy minden más közösségnek szabad, csak egyetlen közösség a zsidóság közössége és amelynek el van tiltva, hogy saját sorsát önmaga intézze és önmaga védelmezze meg.

Akinek a gyomra fáj, vagy bélműködése megrekedt, vagy gyomorégése van az igyon természetes

Bikszádi víz

Számos egyetemi tanár által ajánlva. Mindenütt kapható.

HOTEL LUVRU

BUCURESTI, Strada Carol No. 4. (szemben a főpostával). Új igazgatás alatt. Teljesen renoválva. Központi fűtés, hideg és meleg víz minden szobában. Leszállított árak.

Utazó urak és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek.

Kevés pénzért jó árut vásároljon szövetraktárunkban:

Szövetvásárlás bizalom dolga!

SCHWARCZ JENŐ UTÓDÁNÁL, CLUJ

Strada Regina Maria 14.

A Z

Azt mo
költő: ör
szavazat
Vajjon
Mert al
mandátum
mert szol
den réteg
szociális
szemzögb
képviselő
osztályhel
gendő töb

Ezt mon
ben meg
szempon
ott ha eg
dulna ett
szével
Látná p
milyen na
mielőtt a
évekkel e
mondani a
hogy bele
hallattára
rosszul. H
alatt egy
ban az ug
amelyben
költő ma i
sértés szá
pedig csod
beszélünk
zsidókról,
egyetlen eg
vér, avagy
Mi történ
Csak anny
olyanok, ak
taposott z
den póz né
Ezzel az eg
tották az i
népek —
szabadítottá
tizedes üld
zavarra ok
fűhlől.

Ha semmi
mes volt Zs
nyájunk eg
ért. A progr
hogy nincs
Mióta épne
képpen olya
kérdésről, a
zsidókérdés
olyan probl
ség nélkül
mán érintik
szemitizmus
a zsidó osztá
a zsidók kol
azokat is, ak
nának onnar
Hogy az
jünk: renge
musnak, ame
toztatni. De
csak tőlünk
becsülnek
sem becsülj
és öntudatos
zsidónak sze
nem várhat
meddig ír
igen könt
den zsidó ku
kozunk a töb
marad egyé
kozásainak t
lítjuk mi m
mot. És kell
Zsidó Párt z
is elkezdtek

Ez azonban
éremnek. Me
mus kiparip
zsidó képvise
zsidóság a
minden osztá
bizonyos por
is képez. Am
melési viszor
portját jelen
termelési fel
kapcsolja öss
amelynél a r
szoros és os
mint a zsidó
zött éppen a
gazdasági eg
egész zsidósá
dasági bázis
ság van kitév
jának. A zsid
réteg pedig
dik és deklas
Lehet-e p
től a zsidó

A Zsidó Párt ajándéka a progresszív költőnek

Írta: JÁMBOR FERENC

Azt mondja a barátom, a progresszív költő: örülne annak, ha a Zsidó Párt a szavazatok 1.95 százalékát kapná meg. Vajjon miért?

Mert akkor a Zsidó Párt nem jutna mandátumokhoz. Már pedig a Zsidó Párt, mert szolidaritást hirdet a zsidóság minden rétege között, keresztezi az utját a szociális haladásnak. Vagyis magasabb szemszögből nézve, nincsen szükség zsidó képviselőre: a zsidók helyezkedjenek el osztályhelyzetük szerint a bőségesen elgondolt többi pártokban.

Ezt mondja a progresszív költő, miközben megigazítja az órrán a magasabb szempontokra beállított szemüvegét. Holott ha egyszer egy pillanatra megszabadulna ettől a szemüvegtől és két saját szemével nézné a világot, egyebet látna. Látná például azt, hogy a Zsidó Párttól milyen nagy ajándékot kapott ő is, még mielőtt a párt megszületett volna. Hiszen évekként elzöngélt még ki sem tudta volna mondani azt a szót, hogy: zsidó, anélkül, hogy bele ne pirult volna és a zsidó név hallatára órákig ne érezte volna magát rosszul. Hiszen a háboru előtt és a háboru alatt egy előkelő társaságban, avagy abban az ugynevezett nemzetközi körben, amelyben a szóban forgó progresszív költő ma is otthon érzi magát, egyenesen sértés számba ment ez a szó: zsidó. Most pedig csodák csodája. Órákon keresztül beszélünk egymással a Zsidó Pártrol, a zsidókról, a zsidó népről anélkül, hogy egyetlen egyszer is elöntené az arcát a vér, avagy elakadna a torkán a szó.

Mi történt? Csak annyi, hogy egyre többen akadtak olyanok, akik felvették a sárból az oda-taposott zsidó nevet és egyszerűen minden póz nélkül a gomblyukukba tűzték. Ezzel az egyszerű gesztussal meggyógyították az idegrendszerét az egész zsidó népnek — osztálykülönbség nélkül. Megszabadították az erdélyi zsidóságot az évtizedes üldözési mániától és a millió lelki zavarra okot adó Minderwertigkeitsgefühl-től.

Ha semmi egyébért, már ezért is érdemes volt Zsidó Pártot teremteni. Mindnyájunk egészségéért és nyugodt idegeiért. A progresszív költő mégis azt mondja, hogy nincs szükség zsidó képviselőre. Mióta éppen a zsidó politika ajándéka-képpen olyan nyugodtan beszél a zsidó kérdéssről, azt hiszi, hogy már nincs is zsidókérdés. Azt hiszi, hogy nincsenek olyan problémák, amelyek osztálykülönbség nélkül az egész zsidóságot egyformán érintik. Elfelejtette például az antiszemitizmust, amely nem tesz különbséget a zsidó osztályok, vagy rétegek között, de a zsidók kollektív közösségébe parancsolja azokat is, akik a legszivesebben kiszakadnának onnan.

Hogy az antiszemitizmusnál maradjunk: rengeteg oka van az antiszemitizmusnak, amelyeken nincs módunkban változtatni. De van egy olyan oka is, amely csak tőlünk függ, hogy megszűnjék. Nem becsülnek bennünket, mert mi magunk sem becsüljük önmagunkat. Aki gerinces és öntudatos zsidó hitvallás helyett házi-zsidónak szegődik be jobbra és balra, az nem várhat egyebet megaláztatásnál.

Megdöbbentő, művészeink és tudósaink között köztudottan jelennek meg és minden zsidó kulturteremtést ingyen elajándékozunk a többi népeknek, számunkra nem marad egyéb, mint a zsidó lélek megnyilatkozásainak tehertétele és így készen szállítjuk mi magunk a gyűlölet-komplexumot. És kell-e még bizonyítani, hogy a Zsidó Párt zászlóbontása óta Romániában is elkezdtek ember számba venni a zsidót?

Ez azonban csak a negatív oldala az éremnek. Mert nemcsak az antiszemitizmus kiparizozása érdekében van szükség zsidó képviselőre, de azért is, mert a zsidóság a karakterközössége mellett minden osztálytagozódásán túl ma még bizonyos pontig zárt gazdasági egységet is képez. Amíg az osztály az azonos termelési viszonyok között élő egyedek csoportját jelenti, addig a nép az azonos termelési feltételek között élő embereket kapcsolja össze. És nincsen nép a világon, amelynél a népi-gazdasági kapocs olyan szoros és osztályokon átfonódó volna, mint a zsidóságnál. Az összes népek között éppen a zsidóság él a legszorosabb gazdasági egységben. Mert csaknem az egész zsidóságnak hiányzik a biztos gazdasági bázisa, csaknem az egész zsidóság van kitéve a környező népek bojkottjának, a zsidóság zömét alkotó kispolgári réteg pedig menthetetlenül pauperizálódik és deklasszálódik.

Lehet-e például a borsai zsidó munkás-tól a zsidó szolidaritás megtagadását

várni, amikor e pillanatban nemcsak a munkanélküliség, hanem a zsidósága miatt sem engedik dolgozni. A borsai állami fűrészekből a zsidó munka ki van rekesztve és a zsidó munkás tétlenül pusz-tul el, mert pusztán a zsidóságaért nem engedik munkához jutni. És a nagy zsidó tömegek mindenütt még mindig az egzisztenciális pozícióját való harc stádiumában vannak, amely nem is nyújt lehetőséget más gazdasági harcra. A zsidó tömegek struktúrája egészségtelen, mert a zsidó tömegek a termelés utolsó fázisában vannak elhelyezkedve, a kisiparosok és kiskereskedők nagy tömegei nem a munka adókkal, hanem a fogyasztókkal vannak közvetlen kapcsolatban és minden termelési, vagy fogyasztási konfliktus egészen más törvényszerűséggel hat a zsidóakra, mint a többi rétegekre. Ezért van a zsidó munkások sorsa is elválaszthatatlan kapcsolattal összekötve a zsidókérdés rendezésével.

Minden nép, akármilyen különbség is választja el egyes osztályait, bizonyos fokig sorsközösségben él. De a legszorosabb sorsközösségben éppen a zsidók él-

nek és ezért indokolt nemcsak népi szempontból, de gazdaságilag is a zsidó sorsot közösen vállalni.

A zsidóságnak egészségtelen az elrendeződése. Ezt még a Zsidó Párt zsidó ellenfelei is tudják. A zsidóságnak át kell rétegeződnie és produktívizálni kell a nagy zsidó tömegeket: ezt is tudja mindenki. De ki legyen ennek a produktívizálási folyamatnak a szószólója és előharcosa, ha nem a zsidó képviselők? Senki sem hiszi és senki sem akarja elhíttetni azt, hogy a Zsidó Párt, vagy a zsidó képviselők meg fogják szüntetni a zsidó kérdést Romániában, vagy meg fogják oldani minden zsidó réteg gazdasági problémáit. Nem akarjuk elhíttetni azt sem, hogy a Zsidó Párt fejlődése nyomán kámforrá válik az antiszemitizmus. A zsidó kérdésnek és az antiszemitizmusnak mélyen fekvő pszichológiai és gazdasági okai vannak, amelyeket politikai manifesztációk és erőfeszítések nem tudnak maradék nélkül megszüntetni. De ki mondja azt, hogy a Zsidó Párt egyszerre paradicsomná fogja változtatni a zsidók életét? Az a zsidó politika, amit a Zsidó Párt Romá-

Akarja, hogy szószólója legyen a parlamentben a zsidó fájdalomnak és a zsidó kívánságoknak! Szavazzon a Zsidó Pártra!

niában csinál, csak egy kicsiny része, de szerves és elengedhetetlen része a zsidóság gyógyulási processzusának. Egyik ut a sok közül, amelyet végig kell járni. Egy lehetőség, amely önként adva van s amelynek az igenlése egyedül tőlünk függ. A Zsidó Párt nélkül és a zsidó képviselők nélkül végkép felörlődne Románia zsidósága a népi és a gazdasági ellentmondások malomkövei között. A Zsidó Párt pedig közös nevezőre tudja hozni a közös zsidó problémák nagy csoportját és meg tudja kezdeni azoknak a rendezését és végleges likvidálását. Ha megszűnnek majd a zsidókérdés speciális okai, ha a zsidó nép is egészséges osztályokra fog tagozódni, akkor nem lesz több egységes Zsidó Párt. De addig szükség van a zsidó szolidaritásra, mert a zsidókérdés likvidálása egyformán égető érdeke a zsidóság minden rétegének.

Ezért kell a progresszív költőnek egy pecsétet fizetnie azért az ajándékért, amit a Zsidó Párttól kapott.

A dumping kalocsni ügyben letartóztatták Albert Honigmann, a Lupta tulajdonos-társzerkesztőjét

Bucuresti-Bukarest, május 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviddel ez-előtt a bukaresti hatóságok rájöttek arra, hogy Szovjet-Oroszországból nagyobb szabású hócipőküldemény érkezett tiltott uton az országba. A vizsgálat eredményre is vezetett: a bukaresti Eichhorn-cég üzletében nagyobb mennyiségű csempészett, orosz gyártmányú hócipőt találtak meg. A cég ellen eljárás indult, ugyanakkor

pedig bevezették a nyomozást annak megállapítására, hogyan tudta a cég a hócipőszállítmányt az országba be-csempészni.

A nyomozás során többek között Albert Honigmann, a Lupta szerkesztője is gyanuba került. A kormány házkutatást rendelt el a Lupta szerkesztőségében, amihez kétségtelenül az is hozzájárult, hogy a lap nyíltan a nemzeti parasztpárt mellé szegődött az

utóbbi időben. Albert Honigmann politikai hajzának tekintette a házkuta-tást és megtagadott a vizsgálóbírótól minden felvilágosítást. Emiatt 2000 lej pénzbüntetésre ítélték és ma dél-előttre ismét beidézték. Honigmann azt üzenté vissza, hogy nem hajlandó a vizsgálóbíró előtt megjelenni. Erre ma délután elrendelték letartóztatását és beszállították a vacaresti fogházba.

Egy „ortodox“ röpirat

Egy röpiratot osztogattak ma Kolozsvár utcáin, amelynek szerzői önként látják az ismeretlenség homályába burkolózni. Ez az érthetetlen szerénység nyom-ban érthetővé válik, mielőtt elolvassuk a röpiratot, mert a névtelen szerzők részére ezek után nem volna ajánlatos a zsidó-uccába menni.

A röpirat ugyanis, amely az „Ortodox zsidó folyóirat“ díszes felírását viseli, vetekedik a tisztaeszlári Scharf Móric hóstetteivel is. Ha nem tudnánk, hogy csakugyan zsidók írták, azt kellene hinni, hogy cuzisták választási röpiratát forgatjuk kezeink között. Ha egy keresztény embernek ezen a röpiraton keresztül kellene megalkotnia véleményét a zsidóságról, logikusan a legvéresebb száju antiszemitává kellene válnia. Az a fotográfia, amelyet ez az írásmű az ortodox zsidóságról fest, tényleg elképesztő és undorító.

Szerencsére az olvasó már az első sorok után tisztában van vele, hogy egy közön-séges kormánypárti választási röpiratról van szó, amelyben néhány szervilis lelkű, megfizetett zsidó próbálja a jóllismert frazeológiával bizonyítani, hogy a zsidóságnak csak a kormányra szabad szavazni és hogy a Zsidó Párt katasztrófába dönti a zsidóságot. „Irtóznunk még a gondolatától is annak — mondja egy helyen a szellemes röpirat — hogy elkábitva a frázisok özőnétől, ti zsidó testvéreink el-vetnétek a helyes mérlegelést és nem a kormány listájára adnátok le szavazataitokat“.

Komolytalan dolog volna vitába szállni ezzel a komolytalan röpirattal, mert kétségtelen, hogy az a zsidó, aki elolvassa, a Zsidó Pártra fog szavazni. Ez a röpirat a legbeszédesebb bizonyosság a Zsidó Párt szükségessége mellett. Csak a Zsidó Párt szervezetségén keresztül lehet majd elérni azt, hogy a zsidóság mint a bélpoklosokat közösítse ki magából a röpirat szerzőihez hasonló árulókat és csuszó-mászó választási ágenseket.

„Az ortodox zsidó — mondja egy másik helyen a röpirat — a világon mindenütt ahhoz a nemzethez tartozik, amelyiknek politikai keretei között él“. Klasszikus megfogalmazása ez annak a szerencsére már letűnőben levő zsidó mentalitásnak, amely évszázadokon keresztül a népek szegénypadjára ültetett s amely miatt emberszámba sem vettek bennünket.

Hát nem, nem ez az ortodox zsidóság

igazi arca. Eppen ellenkezőleg, az ortodox zsidóság mindig is a zsidó nép öntudatosabb elemét alkotta, azt a részt, amely büszkén vállalta a zsidóságot, annak minden rizikójával együtt. Eppen ezért hiszszük, hogy az ortodox zsidóság most is az első sorokban lesz azok között, akik a zsidó ügyért harcba indulnak s hogy semmiféle álokoskodással és fenyegetéssel nem lehet majd eltántorítani őket attól, hogy nyíltan hitet tegyenek a Zsidó Párt mellett, amely elsősorban az ortodox zsidó ság érdekeiért küzd. Hogy ez csakugyan így van, arra a legérdekesebb bizonyíték annak a számos kiváló rabbi tekintélynek megnyilatkozása, akik egyhangulag foglaltak állást a Zsidó Párt mellett. A Zsidó Párt listáján egyébként több olyan erdélyi rabbi van jelölve, akik diszei az erdélyi rabbikarnak.

Ezzel az „Ortodox röpirat“tal kapcsolatban igen érdekes nyilatkozatot kap-tunk a kolozsvári ortodox hitközség vezetőjétől. A nyilatkozat így szól:

„A kolozsvári ortodox hitközség meg-botránkozással fogadta a Mérleg című röpiratot, amely az ortodox zsidóság nevével visszaélve, csufos módon denun-ciálja a Zsidó Pártot. Az ortodox hitköz-ség távol áll ettől a röpirattól, mert a

hitközség sohasem politizált és ma sem hajlandó erre. Tudjuk, honnan ered ez a röpirat és azt is, hogy egyes emberek megtevését célozza. Eppen ezért figyelmeztetjük az ortodox hitközség tagjait, hogy ne üljenek fel az ilyen aljas fegy-vereknek, mert a hitközség távol áll azoktól“.

— Halálos szunyogcsipés. Bécsből je-lentik: Egy bécsi szanatóriumban szunyog csipés következtében meghalt egy harminc hároméves asszony, ki néhány nappal ez-előtt egyik strandfürdőben szunyog vagy valami más rovar csipett meg, aminek következtében nagy láz lépett fel nála. Az orvosok megállapították, hogy a szunyogcsipés következtében vérmérgezést kapott s nem lehetett már az életnek megmenteni.

Bánati fogorvos és dentiszt urak!

SCHWARTZMANN SÁNDOR modern „DENTISZTIKAI LABORATORIUMA“ legprecízebben készíti a fogtechnikai munkákat.

Timisoara, IV. Eötvös uca 4 szám.

Csak az szavazhat, aki kiváltja a választási igazolványát

Váltsa ki tehát minden zsidó a választási igazolványát

és szavazzon a) — (jelre

Választon

Irtá: DANZIG HILLEL

Két hír. Az egyik arról szól, hogy Szatmáron öntudatos és lelkes munkát végez az ifjuság a Zsidó Párt és a zsidó lista érdekében. A másik arról szól, hogy Hatiegan Gyula miniszter világos és félreértést nem tűrő nyilatkozata és a visófi főrabbi bátor fellépése ellenére is, az országrész északi sarkában akadnak zsidók, akik a zsidó ügy árulóiá válnak és ma is a házi-zsidó, kolduspolitikában élnek ki magukat.

Két hír. Két egymást kizáró, egymással szöges ellentétben álló jelenség. Nem azért helyezték egymás mellé, mert összefüggés volna köztük. Szó sincs róla. De mindkettő egymásra kiható súlyos konzekvenciákat parancsol. Az egyik hír a népi megújulás, az erősség és a gerinceség fényét viseli magán. A másik a szolgaság, a gyávaság ködében botorkál. Ne mondja senki, hogy itt két ellentétes politikai álláspont néz farkasszemet. Az első valóban az, mert a zsidó sors nyílt vállalása. Az utóbbinál azonban nem lehet erről szó. Nem lehet politikai világnézetéről, eszméről, de még állásfoglalásról sem beszélni. Ezeket az urakat mérföldnyi távolság választja el ezektől a mindenestre tiszteltreméltó tulajdonságoktól. Itt két korszak áll egymással szemben. A múlt, a szét-szórtság, a galuth minden salakjával, ferdességével, bátortalanágával és gerinctelenségével, — a másik oldalon pedig a jövő, amely megtisztulva minden salaktól, kristálytisztán áll a magasban a mélységbe vesző ellenkező polussal szemben.

A történelem ismétlődik. Ha ez igaz, akkor ez kettőzött erővel áll a zsidó történelemmel. A zsidó nép örök és szépséges tulajdonsága, hogy sohasem felejt el a múltat és annak tanulságait. Tanuljunk most is a múltból.

Halottunk mi már ilyen hangokat, amikor a zsidó nép Egyiptomból vonult ki, amikor a tenger hullámai és az egyiptomi lánzsák között állott: „Vissza Egyiptomba, nem kell nekünk napfény, szabadság. Rabság legyen a sorsunk.” A Midrás regéli ezt nekünk. De azt is tudjuk ebből, hogy Mózes így kiáltott: „A rabság éjjelét nem hozhatjátok vissza soha!”

A gyűlevész népség szava volt a meghatárolás kifakadása. Az erev ráv gyáva seregének sötétsége. De a zsidó sza-

badságot, a népakaratot nem tudták elgáncsolni. A nyomorult múlt dohában tespedtek meg. A nép pedig ment előre, tovább törtetett rendületlenül, éhséget, forróságot, amaléki orvtámadásokat le-típorva: a szabadság útján.

A zsidó nép mindig tanult önmaga sorsából és múltjából. Ma is ezt kell tegyük. Nézzünk vissza a messze múltba, ahonnan glóriás időknek büszkesége int felénk. Analógiát találunk a jelenhez és tanulságokat, amelyek minden időkre az igazság erejével bírnak.

Románia zsidó népe választon áll. Döntenie kell. Sokféle válasz lehetséges. Ép úgy, amint hogy lehet élet és halál között is választani. Luxus dolga. Mondhatjuk azt is, hogy ugorjunk be a tengerbe, merüljünk, tűnjünk el a „többség” hullámaiban. Lehet ezt is mondani: legyünk továbbra is házi-zsidók és elégedjünk meg az alamizsnával amelyet gazdurunktól kapunk. Igen, lehet. Aki ezt akarja, hát az csak maradjon, aki volt. Vannak, akiknek lelkében a megalázottság ezer és ezer átka tenyészik, akik a szolgaság ut-vesztőjében botorkálnak és nincs meg a bátorságuk, hogy nyíltan vállalják a zsidó sors konzekvenciáit. Van még ma is erev ráv. De szerencsére: él még a zsidó nép! A választon a döntést nem a bátortalan maroknyi sereg fogja eldönteni, nem azok, akik görcsösen hoz-zánóttek a szolgaság husosfazékaihoz, hanem: a zsidó nép egyetemes akarata.

A történelem, a jövő ki fogja termelni a maga igazságát. Ez az igazság nem lehet más, mint a szervezett zsidó nép akartának, az új zsidó generáció határozott, bátor állásfoglalásának igazolása. Az önálló zsidó politika meg-kondította a lélekharangokat az erev ráv serege fölött és meghirdette az öntudatos és gerinces küzdelmet egy szebb és jobb zsidó jövőért.

A megalázottság, a szolgaság korszakának még néhány ittelejtett hirmondója felett ma átsüvít, átrobog az új generáció erőteljes lendülete. Ma újra atavisztikus erővel tör fel az ősi vezényszó: „A rabság éjjelét nem hoz-zátok vissza soha!” Romániai zsidó népe, önmaga erejére, önmaga akara-tára támaszkodva fog küzdeni boldo-gulásáért, emberi és népi jogaiért, sa-ját érdekeinek megvédéséért.

Ussischkin szózata:

„Mindig lesznek zsidók szerte a világon, akik Palesztinába kívánkoznak, de nem lesz mindig elég föld Palesztinában a zsidóknak.”

Ebből az következik, hogy minden erőfeszítés árán minél nagyobb földterületet kell szerezni, — amíg nem késő.

Aki tehát a Zsidó Nemzeti Alap birtokállományát növelni akarja

hagyatékból is gondoskodik róla.

Ezt legkönnyebben az életbiztosítással kapcsolatban lehet megcsinálni. Jelentéktelen negyedévi díjért, orvosi vizsgálat nélkül, arany-könyvi megörökítésre alkalmas összegű hagyatékbiztosítást köthet.

Felvilágosítást nyújtanak a K. K. L. biztosítási kirendeltségei a Phönix Életbiztosító Társaság vezérigazgatói mellett.

Arad	Bul. Regele Ferdinand 1.
Braşov	Str. Vodui Mihail 34
Cluj	Str. N. Iorga 16.
Oradea	Str. Gen. Moşoiu 2.
Sátmar	Piaţa Brătianu 2.
Sibiu	Str. Regina Maria 18.
Târgul-Mureş	Piaţa Regele Ferdinand 35.
Timişoara	Bul. Ferdinand 11.

KOLOZSVÁRI MENTOK

12.

osztályu készpénzsorsjátéka

Főnyeremény
egy millió lej

Összgyeremények végösszege
négy millió lej

Első osztály huzása 1931 JULIUS 5-én a kolozsvári Városházán. Nyeremények ki-fizetését az ALBINA BANK garantálja.

Minden sorsjegy 12 osztályon keresztül játszik

Sorsjegyek ára: Egész sorsjegy 100 lej, fél sorsjegy 50 lej. Postai rendelések: Központi sorsjegyroda Cluj, Str. Memorandului No. 16., ahonnan 119 lej, ill. fél sorsjegynél 69 lej ellenében postai rendelések pontosan eszközöltnék.

„Elég volt a gyávaságból és képmutatásból”

kiáltotta a francia kamarában Briandnak Franklin-Bouillon

Párizs, május 29. A kamara mai ülésén Franklin-Bouillon előterjesztette külpolitikai interpellációját. Élesen támadta Briand külügyminisztert. Elég volt a gyávaságból és a képmutatásból — mondotta az interpelláló — Briand szolgálatait miniszterársai is megelégtették és Versaillesban miniszterek is ellene adták le szavazatukat. Hibáztatta a külügyminisztert Genfből történt korai elutazása miatt. Lengyelország és a francia politika a tanácsban vereséget szenvedett azzal, hogy Curtiusnak sikerült a lengyelországi német kisebbség terrorizálói elleni rendszabályokat ismertető len-

gyel kormányválaszt a legközelebbi népszövetségi tanácsi ülészakra újra napirendre tüzetni. Franklin-Bouillon interpellációja végén követelte Briand távozását, mert vele még a kormány tagjai sincsenek azonos nézetben. Briand válaszolt az interpellációnak. Védelmébe vette békepolitikáját, ismertette a genfi ülészaki eredményeit és azt hangoztatta, hogy Franciaország nem állott izoláltan a tanácsban sem állás-pontjával. Briand szerint a német-osztrák csatlakozás ügye holtpontra jutott. A kamara 318 szavazattal 261 ellenében a kormánynak bizalmat sza-vazott.

Piccard professzor tizenötezer méter magasságig jutott fel a sztratoszférába

A belga király a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta Piccardnak

Innsbruck, május 29. Piccard professzor és kísérője Kipfer ballongal az Öztaltól délre eső Gurgl-gleccser lejtőjén földet értek. Ober-Gurglból három gyakorlott alpinista, akik a ballon leszállását látták, segítségükre siettek. Eppen akkor értek a leszállás helyének közelébe, amikor a sztratoszféra-repülők már elhagyták a ballon alumíniumgömbjét, amelyben az éjszaka-t töltötték s felfelé törekedtek egy magas sziklafalra.

Piccard professzor Obergurglban a Wolff távirati iroda munkatársa előtt kijelentette, hogy a kozmikus sugarak megfigyelése és mérések eszközése teljes mértékben sikerült. Eredetileg csak két órát akartak tölteni a sztratoszférában, de a nappali sugárzási hő felhajtó ereje lehetetlenné tette a leereszkedést.

Bámulatos rövid idő, 25 perc alatt jutottak fel 15 ezer m. magasságba. Emiatt felszállás közben gondolni sem

lehetett mérésekre. A hőmérséklet 16 ezer m. magasságban 55—60 fok a fagypontra alatt s ugyanakkor az alumíniumgömb belsejében 44 fok Celsius is volt időnkint a meleg. A vállalkozás bebizonyította, hogy zárt fülkékben fel lehet jutni a sztratoszférába. A leszállás elég simán ment végbe. A gondola néhány száz méterrel a föld felé esett és a gleccserhez, amikor is a tudós kutatók felsőruhái elszakadtak, de aztán mégis sikerült nyugvási helyzetbe hozni a ballont a jégmezőn 2700 m. magasságban a tenger színe felett, Piccard sikerének hírére az augsburgi városházát fellobogózták és a városi tanács üdvözlő táviratot küldött a belga professzornak Obergurglba.

London, május 29. Brüsszelből jelentik, hogy Albert király Piccard professzornak a Lipót-rend nagykeresztjét, Kipfernek a rend lovagkeresztjét adományozta sikeres sztratoszféra-repülésük alkalmából.

A francia pénzpiac csak abban az esetben vesz részt a Creditanstalt szanálásában, ha lekötik számára az osztrák vasutak jövedelmét

A szanálási összegből 200 milliót már megkapott a bank

London, május 29. Gazdasági körök-ből szerzett információk szerint a Lionel Rothschild és Montague Norman elnöklété alatt alakult bizottság megkezdte munkásságát s interve-niált különböző bankoknál abban az irányban, hogy a bécsi Creditanstalt rövidlejáratu angliai hiteleinek felmondásai visszavonassanak.

Bécsi jelentés szerint a Creditanstalt három napot át már nem tudott kötelezettségeinek megfelelni s tegnap is csak ezer sillingig eszközöltek betét-kifizetéseket.

A bécsi Creditanstalt szanálása érdekében az osztrák állam kezességet vállalt külföldi pénzcsoporttal szemben 500

millió átutalási kölcsönért, hogy a pénzfőintézet teljesíthesse kötelezettségeit. 200 milliót a bank már meg is kapott s ennek egy részét azoknak a hitelezőknek már el is juttatták, akik a rövidlejáratu hiteleket felmondották. Pénzügyi körökben azt tartják, hogy a Creditanstalt régi üzleti tevékenységét a jövőben nem folytathatja s most tulajdonképpen a lassu likvidációs folyamat indult meg.

A próféta gyermek

Hémond Fleg megrázó zsidó regénye
Ára 100 lej és portó

KAPHATO AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

As UJ KELET
bána
Főszere
Felelős
Bul
Hátaszeg
Ölkéink u
megjel

Jövő vas
váron a

A XVII.
resszus de
választásna
most 31-én.
A Helyi Va
a másnapi,
tekintettel
határozott,
sunk időpon
tedikén, v
összes kolo
ezuton kell

— Pórujja
jelentik: A
előlegető
két álaros
kiáltással.
A kodó két t
volverrel s
pedig meg a
nagy erőfesz
szabadítani.
volverét és s
képtelenné te
külni igyekv
egy Walter n
ták. társát p
niggrätz me
tatták.

— Amerika
goznak a bar
A bankrabl
használnak.
Michigan áll
bankból husz
után a repül
épet és elm
ban, hogy az
rablóknak, m
modern bank
vették üldöz
ték és elfogt

Opera

„Tűz

a nap legna
vakmerő

— A biztos
Németországi
metországban
módját leple
három-négy
ta az autót
ség esetére,
összejátszva
törette az au
egy-egy autó
ási díjat vet
oántatlanul
nődját, amik
lonosnak me
enül, a bizt
ndítottak és

— Reuma,
oiztos gyógy
pataka. Szan
Megnyit má
va. Napi pan
180 lej, rituá
és autobus
Fürdőigazgat
küldendők.

— Az ame
sága. Newy
prohibíciós r
sült Allamo
gvarát. A sz
vában volt és
elkerített rés
oldala mozi
lehetett toln
munkások, s
kos szeszgyá
anélkül, hog
reztek volna
ban óriási
laltak le.

HIREK

A UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátság: Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Jövő vasárnap lesznek Kolozsváron a kongresszusi választások

A **VXII. baseli zionista világkongresszus delegátusait** illető kolozsvári választásnak az időpontja eredetileg most 31-én, vasárnapra volt kitűzve. A Helyi Választási Bizottság azonban a másnapi, parlamenti választásra való tekintettel a csütörtök esti ülésén úgy határozott, hogy a delegátusválasztásunk időpontját egy héttel, június hétdikén, vasárnapra halasztja. Az összes kolozsvári sékelfizetők tehát ezután kell ezt tudomásul vegyék.

— **Póruházi álarcos rablók.** Prágából jelentik: A böhmisch-skalitzki kerületi előlegező pénztár pénztárhelyiségében két álarcos rabló jelent meg „Kezet föl!” kiáltással. A pénztárhelyiségben tartózkodó két tisztviselő közül az egyiket revolverrel sakkban tartották, a másikat pedig meg akarták kötnöni. Ez utóbbinak nagy erőfeszítéssel sikerült jobbkezt kiszabadítani. A tisztviselő előrántotta revolverét és sikerült az egyik rablót harc képtelenné tennie. A banditák erre menekülni igyekeztek. A súlyosan sebesült, egy Walter nevű szerelőt rövidesen elfogták, társát pedig, Macek földművest Königgrätz mellett a csendőrök letartóztatták.

— **Amerikában már repülőgéppel dolgoznak a bankrablók.** Párizsból jelentik: A bankrablók most már repülőgépet is használnak. Pontaicban, az amerikai Michigan államban álarcos rablók egy bankból huszezer dollárt elraboltak, azután a repülőtérről elloptak egy repülőgépet és elmenekültek. Úgy látszik azonban, hogy az autó jobban bevállal a bankrablók, mint a repülőgép, mert a tul-modern bankrablók szintén repülőgépen vették üldözőbe, leszállásra kényszerítették és elfogták őket.

Opera Muzgó „Tűzmadár”

a nap legnagyobb sikere. Szenzációs és vakmerő események a levegőben

— **A biztosítási családok újabb sorozata** Németországban. Berlinből jelentik: Németországban a biztosítási család újabb módját leplezték le. Egy autótulajdonos három-négy biztosítóintézetnél biztosította az autót ellopás vagy szerencsétlenség esetére, azután egy cinkostársával összejátszva vagy ellopatta, vagy összetörte az autót. Megállapították, hogy egy-egy autót magas összegű biztosítási díjat vettek fel. Több mint egy évig óntatlanul üzhették a csalásnak ezt a módját, amikor feltűnt, hogy az autótulajdonosnak mennyi autóját jár szerencsétlenül, a biztosító társulatok nyomozást indítottak és leplezték a csalást.

— **Reuma, csusz, köszvény, isiás ellen** oltos gyógyulást talál a bizusi (Büdes-pataka, Szamos megye) gyógyfürdőben. Megnyílt május 17-én modernül átalakítva. Napi panzió, 5-szöri étkezés és fürdő 180 lej, rituális étkezés 190 lej. Vasúti és autobus közlekedés. Megrendelések Fürdőigazgatóság Bizusa-Ileanda címre küldendők.

— **Az amerikai szesztoke találatkonyasága.** Newyorkból jelentik: A newyorki prohibíció rendőrség leleplezte az Egyesült Államok legnagyobb titkos szeszgyárát. A szeszgyár Sutton Place városában volt és egy gyártelep magas fallal elkerített részében dolgozott. A fal egyik oldala mozgatható fal volt, amelyet el lehetett tolni. Itt jöttek be a gyárba a munkások, sőt tehetautomobilok is. A titkos szeszgyár már három éve működött, anélkül, hogy a hatóságok tudomást szereztek volna róla. A gyártelep raktáiraiban óriási mennyiségű szeszszesitalt foglaltak le.

Az urnák előtt

Elérkezett a nagy eröpröba napja. Alig két nap választ el immár attól a naptól, amelyen Románia zsidósága az urnák elé vonul, hogy szavazatával önmaga döntsön sorsáról.

Nincs többé helye a töprengésnek, sem hiábavaló polémiának. Az elmúlt tizenkét esztendő tapasztalata megmutatta az erdélyi zsidóság számára azt az egyetlen utat, amelyen haladnia kell, ha eredményesen akarja felvenni a harcot a minden oldalról veszélyeztetett vallási és kulturális szabadságáért és az állami, községi és társadalmi életben jelentkező megkülönböztetés és leértékelés ellen. Azoknak, akik önkéntesen akarják magukra béklyózni egy szomorú mult lelki bilincseit, az öntudatos zsidóság harsogó és minden ellentmondást elsöprö egységes akarata fogja hétfőn a legcsattanósabb választ megadni.

Az erdélyi zsidóság ünnepevé kell avatnunk a választás napját, a mi nehezen nélkülözött és sóváran óhajtott politikai szabadságunk ünnepevé. Minden egyes zsidónak tudnia kell, hogy a Zsidó Párt listájára leadott szavazatában nemcsak önmagáért, vagy saját lelkiismerete, hanem az egész zsidó közösség és a romániai zsidóság politikai ideálja, midőn százezrek együtt és egy célért indulnak harcba, a romániai zsidóság megbecsüléséért, a jogegyenlőségért és az egyenlő létfeltételekért, mindenkinek tudnia kell, hogy saját kezükbe van letéve a mi sorsunk. Hétfőn mi magunk fogjuk eldönteni, hogy tudunk-e és akarunk-e harcolni a zsidó érdekekért. Hogy tudunk-e helyzetünkön javítani, vagy pedig megérdemeljük a sorsot, amelyet a mostohakörülmények és saját gyengeségünk reánk mértek.

Az urnák előtt állva senkise felejtse el, hogy az ő szavazatán mulhatik az egész romániai zsidóság sorsa. Senkise felejtse el, hogy mivel tartozik önmagának, közösségének és a zsidó nép multjának. Éppen ezért nem lehet kétséges, hogy hétfőn minden egyes zsidó rá fogja útni a bélyegzőt az önálló zsidó lista jelére.

Zsidó választók! Tegyétek meg kötelességeket!

Az Országos Zsidó Párt erdélyi végrehajtó bizottsága

— **Bezárult a Népszövetségi Ligák budapesti ülészaka.** Budapestről jelentik: A Népszövetségi Ligák Uniója tegnap este tartotta záróülését Budapesten, az ülés utolsó szónoka Zichy Ernő gróf volt. Este a delegátusok tiszteletére a Vigadó nagytermében nyilvános vacsora volt, a melyen lady Laketown angol delegátus meleg szavakkal köszönte meg a fogadtatást. Utána Almássy László gróf a képviselőházban teát adott az egybegyűlt diploamatáknak.

— **Allandóan csökken a német nagybankok betétállománya.** Berlinből jelentik: A német közigazdasági helyzetre jellemző, hogy a nagybankok betétállománya allandóan csökken. A betétesek egy része kiviszi és elkölti, a másik része pedig külföldre viszi a betétjeit.

— **Eljegyzés.** Godel Fánikát Dipséröl eljegyezte Krémer Dávid terménykereskedő Kissármás. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Finkler Muci és Ehrenfeld Albert Cluj f. hó 31-én, vasárnap délelőtt 10.30-kor tartják esküvőjüket a Ferdinand uti neológ templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— **„A szerető” című társadalmi dráma** kerül vetítésre az Építómunkás-Oththonmozgóban. Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a munkanélküliek részére ingyenes előadás. Délután 3, 5 és 7 órai kezdettel a „Szerető”, főszerepben Edda Croy és Harry Lütke. Hétfőn 7—9-ig teljesen új műsor, „A fejnélküli ember” kalandordráma 9 felvonásban. Főszerepben Carlo Aldinivel. Szerdán 7—9-ig: „A fejnélküli ember, Carlo Aldinivel. Minden filmhez gyönyörű kísérőműsort vetítünk.

— **Párizsban, Budapesten több éven át szerzett gyakorlatlaltal füző-szalont nyitottam** Kolozsváron Wesselényi ucca 16. sz. alatt. Készítünk modern, legújabb világvárosi fazonu füzőket, melltartókat és orvosi rendelethe gyógyfüzőket a legelegánsabb és legjobb kivitelben. Legutóbb Párizsban Place D'Aligre 12. sz. alatt szalonom volt. Kérem a t. hölgyközönség szives pártfogását. Balassa Józsefné.

Opera Muzgó „Tűzmadár”

a nap legnagyobb sikere. Szenzációs és vakmerő események a levegőben

— **Deficittel zárul a francia költségvetés.** Párizsból jelentik: Az 1930—31. évi költségvetés több mint kétmilliárd frank hiánnyal zárul. A frankstabilizáció óta első eset, hogy a francia államháztartásban deficit mutatkozik.

— **Rómában agyonlőtték Schirru anarchistát.** Rómából jelentik: Az államvédelmi bíróság Schirru anarchistát az ügyészi indítványának megfelelően hatúlról való agyonlövésére ítélte. Schirru halálra ítél anarchistát ma kivégezték.

— **A Palesztina Hivatal értesíti az érdekelteket,** hogy a legközelebbi direct-hajó nem, mint azt a lap tévesen közölte: június tizenharmadikán, hanem június 18-án indul Konstancából.

— **Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfuódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes Ferenc József keserűvizet** alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Kórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A marosvásárhelyi zsidó iskola 50 éves jubileuma.** A marosvásárhelyi zsidó népiskola fennállásának 50-ik évfordulója alkalmából, f. évi június hó 7-én nagy-szabásu jubileumi ünnepségre készül, amelynek rendezésében az iskola volt növendékei csaknem teljes számban vesznek részt. Egy közel 50 tagot számláló előkészítőbizottság a következő ünnepi programot állította össze: Június 7-én délelőtt fél 11 órai kezdettel jubileumi ünnepély lesz a zsidó kulturházban, amelynek műsorán a hitközségi és iskolaszéki vezetőség, az iskola tanszövete, a volt növendékek képviselője és az iskola jelenlegi növendékei szerepelnek. Ezen ünnepélyre a hatóságok és felekezetek képviselői is meghívást kaptak. Délután 4 órakor nagy gyermekelőadás lesz ugyan csak a Kulturházban, amelyen az intézet jelenlegi és volt növendékei jutnak szerephez. A jubileumi ünnepélyt este 9 órakor kezdődő közcacsora zárja be. A jubilaris esztendőre való tekintettel a rendezőbizottság elhatározta egy jubileumi emlékkönyv kiadását is, amely előreláthatólag augusztusban fog megjelenni. Az ünnepségeken való részvétel, valamint az emlékkönyvre való igények bejelentése a marosvásárhelyi izr. népiskola igazgatóságánál, (Str. Traian 20) történik.

— **A Cluj Habima egészen június 9-én, kedden este fél nyolcig nem tart sem összejeveteleket, sem új tagfelvételt,** hogy a tagok ez idő alatt a nekik kiosztott szerepeket betanulhassák. A Hazzamér a jövő héten is, hétfőn és szerdán megtartja este kilenckor a próbáit és a további tagfelvételeket.

— **Porráégett a nantési színház.** Párizsból jelentik: Nantesban az Apolló Színház porráégett. A kár többmillió frankra rug. A tüzoltók csak arra szorítkozhattak, hogy a tűznek a szomszédos épületekre áttérjedését megakadályozzák.

— **Június elsején indul meg az eljárás a német-osztrák vámegegyezmény ügyében.** Hágából jelentik: Adatci, a hágai nemzetközi bíróság elnöke kijelentette, hogy a német-osztrák vámegegyezmény ügyében az eljárás június elsején megindul s a bíróság augusztus vége előtt meghozza határozatát.

NAPROL-NAPRA

Biznak abban, hogy a Canadian Pacific Line új 45 ezer tonnás luxus-hajója, az Empress of Britain, amely két nap óta uton van Southamptontól a kanadai Quebec felé, el fogja hódítani a Brementől az óceán kék szalagját.

Az angol fővárosban a vihar három házat lakhatatlanná tett. Egyet villámcsapás gyújtott fel. Portland közelében egyik gyarmati ezred barakkját a vihar orkán elsöprötte. Számos sebülés történt. A délangliai partvidéken a szél borzalmas erejétől százados fák gyufaszálakként törtek össze. A La Manche-csatornán a forgalom 24 órára csaknem teljesen megbénult. Croydonból nem indultak repülőgépek a kontinensre.

Opera Muzgó

„Tűzmadár”

a nap legnagyobb sikere. Szenzációs és vakmerő események a levegőben

A meteorológiai intézet időjárásprognozisa szerint meleg, helyi zivatarokra hajlamos időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 27 fok Celsius.

A Morningpost közlése szerint a szovjet a Rybinski katedrális, Oroszország leghatalmasabb egyházi építményét hajóállomássá alakította át. Előbe hajókikötőt építettek a Volgára s a székesegyházba helyezték a vöröstermeket, raktárhelyiségeket, hajóforgalmi hivatalokat.

Washingtonban leleplezték Hoover elnök jelenlétében a Titanic luxushajó katasztrófája 1200 halottjának emlékművét. Az emlékmű felavatásán az egész hivatalos Amerika részt vett.

Rouenban most folynak az Orleánsi Sziiz halálának 500 éves évforduló ünnepségei. Ma délután a városban át nagy-szabásu felvonulás volt.

Konstantinápolyi jelentés szerint szovjetterületen sikerült meghonosítani a kaucsuknövényt. Első termését kísérleti célra felállított gumigyár-kísérleti célra felállított gumigyár.

— **A cseh gyáripár számottevő megnöveléseket kapott a szovjettől.** Londonból jelentik: A cseh vas- és gépipar számottevő új megrendeléseket kapott a szovjettől. 100 millió cseh koronáért szállítanok kell telefontöröt, vízvezetési csöveket, vasúti síneket. Az elmúlt évben 535 millió értékű árut szállítottak a cseh gyárak a szovjetnek.

— **A nemzetközi gabonabizottság a jövő héten ül össze az angol fővárosban.** Londonból jelentik: A gabonakonferencia által kiküldött nemzetközi gabonabizottság a jövő héten folyamán összeül az angol fővárosban. Az államok most nevezik be delegátusaikat. Az első bizottsági ülés tárgya a bevett terület és a készletek meghatározása lesz.

— **Pilsudszky marsall öccse az új lengyel kormányban.** Londonból jelentik: Varsóban Prystor ezredes felvette kormányába Jan Pilsudszkyt, a marsall öccsét a minisztériumától megvált Matu-veszki helyére. A kormányban még annyi változás történt, hogy a kereskedelmi miniszterből miniszterelnökké avansált Prystor volt tárcáját Zarzycki tábornok vette át.

— **A szovjet az eddiginél is erősebb dumpinggal fenyegetőzik.** Londonból jelentik: A Financiel News szerint a gabonakonferencia a szovjet makacssága miatt teljes felborulással fenyegeti az európai agrárállamokat. A szovjet olyan óriási buza és tengeri kontingens kivitelét kéri, hogy azt az Óceánon tuli országok nem fogadhatják el. A szovjet kijelentette, hogy abban az esetben, ha igényeit nem teljesítik, ószre halálos csapást mér az európai gabonakereskedelemre és az eddiginél sokkal erősebb dumpinggal sietteti a válságot. Az angol lap nagy aggodalommal néz a gabonakonferencia közelről fenyegető végleges csődje elé.

